



2 konvergenzie 1 2

FESTIVAL KOMORNEJ HUDBY | CHAMBER MUSIC FESTIVAL

17 - 23 SEPTEMBER 2012 | BRATISLAVA

DÓM SV. MARTINA | KLARISKY | DESIGN FACTORY

HLAVNÝ PARTNER



Člen skupiny
e-on



ROKOV
ZSE



S FINANČNOU PODPOROU
MINISTERSTVA KULTÚRY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY



nadácia
pontis



Radisson **BLU**
CARLTON HOTEL
BRATISLAVA

BKIS BRATISLAVSKÉ
KULTÚRNE
A INFORMAČNÉ
STREDISKO



BRATISLAVA

Kultúrne leto a Hradné slávnosti Bratislava 2012



HLAVNÝ USPORIADATEĽ A PRODUCENT | MAIN ORGANIZER AND PRODUCER

Konvergenzie – spoločnosť pre komorné umenie | Convergence – Society for Chamber Arts

MOJE RUCE JSOU PRÁZDNÉ, ALE MÉ NITRO OPLÝVÁ PLNOSTÍ
MÁ ÚSTA JSOU NĚMÁ
ALE MÁ MYSL VÝSKÁ TOBĚ NA POZDRAV
JE TO JAKO KDYŽ JSME SE SETKALI POPRVÉ
NIC SE NEZMĚNILO A PŘECE JE VŠECHNO JINAK

DANIEL RAUS

How will this year's Convergence festival be different from the ones in the past years? Let me go back to the year 2000, to the beginnings of the festival, when I did not put solo recitals into the program consciously. The Convergence festival was a celebration of chamber music. Even though I think that the communication between musicians still creates something new and unrepeatable every time, after 13 years, I decided to step away from the traditional set up and to open a new space within the festival: solo recitals. All the invited musicians, who are also regular guests of the festival (their presence here is natural and most welcome), are mature and high profile artists, who have something to say. We are not only connected through our mutual desire to make good, genuine and live music, but through our mutual friendships too. I hope, that the solo recitals at this year's Convergence festival will create exciting experiences, unforgettable memories and emotions.

John Cage and Milan Adamčiak – their interconnected worlds will “open” at the “pre-concert” and opening of Adamčiak's exhibition entitled *Something for John Cage*, which will last until the end of the festival at the Design Factory. *Silenzio* is a concert for those, who are looking to find a place of inner silence through music in the midst of always-present noise of the outside world. Two movements from Beethoven's last string quartets are completed by the “silence” of the musical world of Sofia Gubaidulina.

Performances of exceptional chamber music compositions by Paul Hindemith and Alexander Albrecht, a composer who worked in Bratislava, will be a very special event, as will the evening with Juraj Fándly's *Confidential pact between a monk and the devil*, a piece that has something to say even today.

I am thrilled that after two years we can introduce a concert of The Hilliard Ensemble again, this time in the project *Morimur* with violinist Muriel Cantoreggi, and also that we will finally hear the music from the legendary album *Zelena pošta „live“*... No more words are needed, it is enough to experience all the concerts and evenings. The thirteenth Convergence festival will truly be a feast of music, and I am very much looking forward to every concert, to seeing my musician friends and you – the Bratislava audience.

JOZEF LUPTÁK

Čo nové prinášajú Konvergenzie v porovnaní s minulými ročníkmi? Dovoľte mi vrátiť sa na začiatok festivalu v roku 2000. Sólové recitály som vtedy do programu nezaradovol vedome, Konvergenzie boli oslavou komornej hudby, záležalo mi na jej zdieľaní viacerými interpretmi. Hoci si myslím, že komunikácia hudobníkov dokáže na festivale vytvárať stále niečo nové a neopakovateľné, rozhodol som sa po trinástich rokoch vybočiť z typickej dramaturgie a otvoriť hudbe na Konvergenziách nový priestor: sólový recitál. Všetci pozvaní hudobníci – zároveň pravidelní hostia festivalu (ich prítomnosť je preto prirodzená a veľmi vítaná) – sú zrelými a vyprofilovanými umelcami, ktorí majú čo povedať. Spája nás nielen spoločná túžba prinášať dobrú, pravdivú a živú hudbu, ale tiež vzájomné priateľstvá. Verím, že naše sólové koncerty v konečnom dôsledku vytvoria spoločný „konvergenčný“ prúd zážitkov a emócií.

Prepojené svety Johna Cagea a Milana Adamčiaka umožní spoznať koncert a vernisáž výstavy *Something for John Cage*, ktorá potrvá v design factory do konca festivalu. *Silenzio* je koncertom pre všetkých, ktorí uprostred všadeprítomného hľuku okolitého sveta hľadajú v hudbe vnútorné stíšenie. Dve časti z Beethovenových posledných kvartet dopĺňa ticho hudobného sveta Sofie Gubajduliny. Hudba Paula Hindemitha a v Bratislave pôsobiaceho Alexandra Albrechta bude nepochybne mimoriadnou udalosťou, ktorá ukáže aktuálnosť ich odkazu. Podobne ako hudobno-slovné spracovanie *Dôvernej zmluvy medzi mníchom a diablom* Juraja Fándlyho, diela ktoré má svoju výpovednú hodnotu i v súčasnosti.

Som nesmierne rád, že po dvoch rokoch môžeme opäť uviesť koncert The Hilliard Ensemble, tentokrát v projekte *Morimur* s huslistkou Muriel Cantoreggi a samozrejme to, že na záver budeme môcť konečne počuť *Zelenú poštu* „live“! Netreba viac slov, stačí zažiť festivalové koncerty. Trináste Konvergenzie budú ozajstným sviatkom hudby a ja sa veľmi teším na každý z koncertov, na mojich priateľov hudobníkov i na vás – bratislavské publikum.

JOZEF LUPTÁK



MY HANDS ARE EMPTY
BUT MY HEART OVERFLOWS
MY LIPS ARE SILENT
BUT MY THOUGHTS GREET YOU WITH
CRIES OF JOY
IT'S LIKE THE FIRST TIME WE MET
NOTHING HAS CHANGED,
YET EVERYTHING IS DIFFERENT

DANIEL RAUS

PROGRAM FESTIVALU | PROGRAM OF THE FESTIVAL

05 | 09 19:00 **MILAN ADAMČIAK: SOMETHING FOR JOHN CAGE**

VERNISÁŽ SPOJENÁ S KONCERTOM **CAGE – 100 YEAR AFTER**

VENI ENSEMBLE | STUDEND.DOC

17 – 19 | 09 VŽDY O 17:00 **ROZHOVORY O HUDBE V ARTFORE**

ARTFORUM CAFÉ

17 | 09 20:00 **CHRISTOPH POPPEN MORIMUR**

DÓM SV. MARTINA

THE HILLIARD ENSEMBLE ^(UK) | **MURIEL CANTOREGGI** ^(FR) HUSLE

19 | 09 19:00 **OTVÁRACÍ KONCERT ALBRECHT | HINDEMITH**

KLARISKY

QUASARS ENSEMBLE | IVAN BUFFA DIRIGENT | JOZEF LUPTÁK VIOLONČELO | EVA ŠUŠKOVÁ SPEV

21:00 **IGOR KARŠKO** ^(SK-CH) HUSLE | **ODPOVEDE BEZ OTÁZOK**

BLOCH | J.S.BACH | BLACHER | SCHNITTKE | TELEMANN

20 | 09 17:30 **ROZHOVORY O HUDBE | PRE-CONCERT TALK**

DESIGN FACTORY

18:30 **NORA SKUTA** ^(SK) KLAVÍR | **CAGE FULL OF MUSIC**

CAGE | SONÁTY A INTERLÚDIÁ

20:00 **JOZEF LUPTÁK** ^(SK) VIOLONČELO | **CELLO SOLO**

BLOCH | GUBAJDULINA | GODÁR | HINDEMITH

21:00 **RONALD ŠEBESTA** ^(SK) KLARINET | **CLASSIC MALTS**

STRAVINSKIJ | SCELISI | SCIARRINO | STOCKHAUSEN | REICH

- 21 | 09** 18:00 **ROZHOVORY O HUDBE | PRE-CONCERT TALK** DESIGN FACTORY
- 19:00 **BENJAMIN SCHMID** ^(AT) HUSLE | **CON ARCO**
YSAÏE | RAVEL | REGER
- 20:30 **YUVAL GOTLIBOVICH** ^(IL) VIOLA | **DR. CALIGARI**
KURTÁG | LIGETI | ARAD | GOTLIBOVICH
- 22 | 09** 17:00 **ROZHOVORY O HUDBE | PRE-CONCERT TALK** DESIGN FACTORY
- 18:00 **JURAJ FÁNDLY & SILVESTER LAVRÍK**
DÚVERNÁ ZMLÚVA ČIŽE HĽADANIE POLITICKEJ VÔLE...
SILVESTER LAVRÍK | JOZEF LUPTÁK | BORIS LENKO
- 19:30 **BORIS LENKO** ^(SK) AKORDEÓN | **HOMO HARMONICUS**
J.S.BACH | SCARLATTI | LIGETI | LENKO | ZORN
- 21:00 **SILENZIO** GUBAJDULINA | **BEETHOVEN**
MILAN PALA ^{HUSLE} | MARIÁN SVETLÍK ^{HUSLE} | PETER VRBINČÍK ^{VIOLA}
JOZEF LUPTÁK ^{VIOLONČELO} | BORIS LENKO ^{AKORDEÓN}
- 23 | 09** 15:30 **LIVING ROOM MUSIC | KONCERT PRE DETI | TOMÁŠ BOROŠ** DESIGN FACTORY
- ZÁVEREČNÝ KONCERT KULTÚRNEHO LETA A HRADNÝCH SLÁVNOSTÍ BRATISLAVA 2012
- 20:00 **ZELENÁ POŠTA** DESIGN FACTORY OPEN AIR
HAMMEL | VARGA | FREŠO | GRIGLÁK | VALIHORA | PRELOŽNÍK

STREDA | 5. 9. 2012 | 19:00 HOD. | DESIGN FACTORY

MILAN ADAMČIAK: SOMETHING FOR JOHN CAGE

WEDNESDAY | 5TH SEPTEMBER 2012 | 7:00 PM | DESIGN FACTORY



Festival Konvergenzie sa aj tento rok v priestoroch design factory prepojí s paralelne bežiacim autorským projektom. Výstava *MILAN ADAMČIAK: SOMETHING for John Cage* voľne dopĺňa súbor akcií, koncertov a výstav konajúcich sa pri príležitosti nedožitej storočnice Johna Cagea (1912–1992) – skladateľa aleatorickej experimentálnej hudby, muzikológa, radikálneho tvorcu, ktorý svojimi kompozíciami aktivizoval hnutie Fluxus a svojimi myšlienkami zásadne ovplyvnil umenie a spoločnosť 2. polovice 20. storočia.

Mnohí si Milana Adamčiaka (1946) spájajú s Cageom pre jeho umelecké stratégie a aktivity v oblasti tzv. novej hudby a fluxových tendencií, ktoré na Slovensku rezonovali od polovice 60. rokov. On sám už v ranej fáze svojho umeleckého účinkovania inklinuje k intermediálnej tvorbe, pričom ťažisko jeho diela tvoria experimentálna poézia, grafické partitúry, vlastnoručne zhotovené zvukové objekty, inštalácie, súkromné i verejné akcie prepájajúce viaceré oblasti umenia.

The exhibition *MILAN ADAMČIAK: SOMETHING for John Cage* freely joins in with a group of events, concerts and exhibitions happening in honor of what would have been John Cage's one hundredth birthday (1912–1992). John Cage was a composer of aleatoric, experimental music, a musicologist, and radical creator who mobilized the movement Fluxus with his compositions and heavily influenced art and society in the 2nd half of the 20th century.

Many people associate Milan Adamčiak (1946) with Cage for his artistic strategies and activities in the area of so called new music and flux tendencies, which have resonated in Slovakia from the mid 1960's. From the beginning of his artistic activity, he was inclined towards intermedia production, where his works were made up of experimental poetry, graphic scores, sound objects that he made himself, installations, and private and public events connecting various areas of the arts.

K. T.: Prvýkrát si sa s Cageovým dielom stretol v rozhlasovom vysielaní v roku 1964. Potom ti na tvoje vyžiadanie Dick Higgins poslal jeho *Notácie*, ktoré vydal vo vlastnom vydavateľstve The Something Else Press. Dve desaťky rokov na to ti okolnosti umožnili sa s ním dokonca osobne stretnúť v Bratislave, kde si mu kurátorsky zastrešil výstavu jeho partitúr. Hovoríš o ňom ako o MOSTE, čo pre teba osobnosť Johna Cagea znamená?

MILAN ADAMČIAK: *Zo sovietskych kníh som sa dozvedel, že kdesi na opačnom konci zemegule jestvuje chlap, ktorý si skutočne s vážnou tvárou robí srandu z hudby. Písali o ňom, že je to šašo. Samozrejme som sa chcel dozvedieť, ako môže byť šašo človek, ktorý to myslí vážne. Schönbergov Pierrot Lunaire, Debureauov Pierrot, Raoulve masky, Enzorove obrazy karnevalov atď. boli nesmierne vážne veci. Mal som to šťastie, že Cage bol v Československu v roku 1964 a náhodou som počul rozhlasovú realáciu s ním. Bol som v siedmom nebi. Vtedy som si povedal, že budem robiť to, čo on. A potom som sa 20 rokov nemal šancu dozvedieť, čo to vlastne robí. Keď ho moji kolegovia pozvali na Slovensko s tým, že budú hrať jeho skladby, mal som strach, že to nemôže dobre dopadnúť. A keď mi povedali, že Cage asi nepríde, prvýkrát v mojom živote som mu napísal list – fax: „Boli ste mostom medzi Východom a Západom, zostaňte mostom, prosím Vás prídte.“ A tento vzácny človek mi odpovedal faxom: „Stretneme sa v Bratislave.“ A po návrate z Bratislavy poslal druhý fax: „Mosty sú mosty a my sme my.“*

KATARÍNA TRNOVSKÁ

Výstava MILAN ADAMČIAK: *SOMETHING for John Cage* v kurátorskej koncepcii Michala Murina a Kataríny Trnovskej sa uskutoční od 5. – 23. septembra v priestoroch design factory na Bottovej ul. v Bratislave.

K. T.: The first time you heard Cage's work was in a radio program in 1964. Later on, Dick Higgins sends you his *Notations* at your request, which he published in his own publishing house The Something Else Press. Two decades later, you were able to meet the man in person in Bratislava, where you curated an exhibition of his scores. You speak about him as a BRIDGE, what does the personality of John Cage mean for you?

MILAN ADAMČIAK: *I found out from Soviet books that there is a man on the other side of the world who makes fun of music with a serious face. They wrote that he is a clown. Of course I wanted to know how a man who is serious could be a clown. Because Schönberg's Pierrot Lunaire, Debureau's Pierrot, Raoul's masks, and Enzor's pictures of carnivals were very serious things. I was fortunate enough that Cage was in Czechoslovakia in 1964 and I was able to hear a radio show with him. I was in heaven. That was when I told myself that I was going to do what he's doing. And then for twenty years, I didn't have the chance to find out what it was that he was really doing. When my colleagues invited him to Slovakia and were going to play his pieces, I was afraid that it wouldn't end well. And when they told me that he probably wouldn't come, I wrote him a letter, a fax, for the first time in my life: "You were the bridge between the East and the West, please remain being this bridge, please come." And this precious man replied in a fax, "We will meet in Bratislava." And upon his return from Bratislava, he wrote another fax: "Bridges are bridges and we are us."*

KATARÍNA TRNOVSKÁ

The exhibition MILAN ADAMČIAK: *SOMETHING for John Cage* which is curated by Michal Murin and Katarína Trnovská will be open from September 5 – 23 in the spaces of the Design Factory on Bottova street in Bratislava.

CAGE – 100 YEARS AFTER

STUDEND.DOC

EVA BELICOVÁ, LAURA LOVIŠKOVÁ,

SILVIA SUCHÁNKOVÁ – flauta | flute

PETR KADERA – hobo, anglický roh | oboe, english horn

EMÍLIA VARGOVÁ – spev, objekty | voice, objects

BÁLINT LOVÁSZ – syntetizátor, laptop | synthesizer, laptop

LENKA NOVOSEDLÍKOVÁ – bicie nástroje, objekty |
percussions, objects

MATEJ SLOBODA – melodica, zobcová flauta, objekty |
melodica, recorder, objects

PETER FILLO – elektrická gitara, objekty | electric guitar, objects

ONDREJ VESELY – gitara | guitar

PETER DVORSKÝ – viola | viola

JURAJ BAJÚS – kontrabas | double bass

DANIEL MATEJ – umelecké a pedagogické vedenie, dirigovanie |
artistic director, conductor

VENI ENSEMBLE

FRANTIŠEK KIRÁLY – laptop, objekty | laptop, objects

MILAN OSADSKÝ – akordeón | accordion

MIRO TÓTH – saxofón, objekty | saxophone, objects

DANIEL MATEJ (um. vedúci) – syntetizátor, elektronika,
objekty | synthesizer, electronics, objects

RONALD ŠEBESTA – klarinet | clarinet

MILAN PAĽA – husle | violin

JOZEF LUPTÁK – violončelo | violoncello

PROGRAM | Milan Adamčiak (1946)

- Poonsoirée pre ľubovoľné obsadenie | Poonsoirée for any instruments
- N. N. pre dve violončelá | N.N. for two violoncellos (2012)
- Configurazione dei due elementi pre ľubovoľné obsadenie
Configurazione dei due elementi for any instruments
- Rotor pre ľubovoľné obsadenie | Rotor for any instruments

John Cage (1912–1992)

- Music for Three pre klarinet, violu a violončelo
Music for Three for Clarinet, Viola and Violoncello (1984–1987)
- 4'33" pre ľubovoľné obsadenie | 4'33" tacet for any instruments (1952)
- Four⁶ pre štyroch hráčov | Four⁶ for four players (1992)

Koncert usporiadaný o.z. Konvergenzie, InMusic a Medzinárodnou spoločnosťou pre súčasnú hudbu – Slovenská sekcia ISCM sa realizuje s finančnou podporou Ministerstva kultúry SR a v spolupráci so Slovenskou národnou galériou ako súčasť oslavy 100. výročia narodenia Johna Cagea.

PONDELOK | 17. 9. 2012 | 20:00 HOD. | DÓM SV. MARTINA

CHRISTOPH POPPEN MORIMUR
THE HILLIARD ENSEMBLE (UK)

MONDAY | 17TH SEPTEMBER 2012 | 8:00 PM | ST. MARTIN'S CATHEDRAL



MURIEL CANTOREGGI (FR) – husle | violin

MONIKA MAUCH – soprán | soprano

DAVID JAMES – kontratenor | countertenor

STEVEN HARROLD – tenor | tenor

GORDON JONES – barytón | baritone

PROGRAM | Johann Sebastian Bach (1685–1750)

– Partita d mol pre sólové husle BWV 1004 & chorály BWV 277

Partita in D Minor for Solo Violin BWV 1004 & Chorales BWV 277

Den Tod niemand zwingen kunnt

Allemande

Christ lag in Todesbanden

Courante

Christ lag in Todesbanden

Sarabande

Wo soll ich fliehen hin? z kantáty Wo soll ich fliehen hin? BWV 5

Gigue

Den Tod niemand zwingen kunnt

Ciaccona

Christ lag in Todesbanden

Dein Will' gescheh, Herr Gott, zugleich z Jánových pašíí BWV 245

Befiehl Du Deine Wege BWV 270

Jesu, meine Freude BWV 358

Auf meinen lieben Gott z kantáty Ich habe meine Zuversicht BWV 188

Jesu, Deine Passion z Jánových pašíí BWV 245a

In meines Herzens Grunde z Jánových pašíí BWV 245

Nun lob', mein Seel', den Herren BWV 389

Den Tod niemand zwingen kunnt

Ciaccona z Partity d mol BWV 1004

pre sólové husle a vokálne kvarteto podľa analýzy Helgy Thoene

Den Tod niemand zwingen kunnt



V období baroka, a zvlášť v hudbe tejto epochy, sa s obľubou využívali na tvorbu hádaniek a kódovanie skrytých významov čísla. Nebolo preto žiadnym prekvapením, ak aj výskum diel Johanna Sebastiana Bacha odhalil početné číselné šifry. Bach nielenže do viacerých skladieb vložil svoje meno, jeho duchovné kompozície umožňujú na základe čísiel zakódovaných v notovom zápise vysvetliť celú teológiu. S neočakávaným poznatkom, že aj výlučne inštrumentálne diela ako *Sonáty a partity pre sólové husle* možno uchopiť týmto spôsobom, prišla profesorka muzikológie Helga Thoene z Univerzity v Düsseldorfe. Jej analýza *Ciaccony* z *Partity d mol BWV 1004* ako „hudobného epitafu“ Bachovej manželky Márie Barbary však neodhaľuje len číselnú symboliku, ale aj citácie chorálov ukryté v tejto skladbe. Od prvého po posledný takt sa v stredných a spodnom hlase objavujú úryvky chorálu *Christ lag in Todesbanden*. V hudbe *Ciaccony* možno ale nájsť aj nápevy *Jesu meine Freude, Auf meinen lieben Gott, Vom Himmel hoch a Dein Will gescheh, Herr Gott, zugleich*. Číselné symboly viažu ce sa na teologický obsah, aký predstavujú Sv. Trojica alebo Vyznanie viery, ostávajú poslucháčovi skryté. Chorály sú ale iný prípad. Na základe výskumu Helgy Thoene pripravili huslista Christoph Poppen a vokalisti z The Hilliard Ensemble pre label ECM unikátny projekt. Na tomto koncerte sa k spevákom pripojí huslistka Muriel Cantoreggi, aby spolu ponúkli fascinujúci zážitok zo vzájomného prepojenia harmonicky komplexného huslového partu s veršami chorálov, kedy je možné paralelne počúvať hlasy i sólový part huslí. Čo slová a notácia prezentujú analyticky, to sa prostredníctvom tohto projektu stalo znejúcou realitou. Počúvame nepochybne niečo, čo znelo v Bachovej hlave, keď písal tieto skladby.

WWW.ECMRECORDS.COM



In the Baroque era, particularly in the music of the period, it was popular to use the medium of numbers for riddles and hidden messages. It therefore comes as no surprise that research on the works of Johann Sebastian Bach has unearthed numerous coded references, for instance to his name, even deducing a whole theology in numbers and notes from his spiritual works. The unexpected insight that purely instrumental works, such as the *Six Sonatas and Partitas for solo violin* can also be read this way must be credited to Professor Helga Thoene, of the University of Düsseldorf. Moreover, her interpretation of the *Ciaccona* from the *Partita in d-minor BWV 1004* as an 'epitaph in music' for Maria Barbara is based, not only on the symbolism of the numerical patterns but also on the chorale quotations concealed in the piece. From the first to the last bar, snatches of *Christ lag in Todesbanden* recur again and again in the lower and middle voices. Also present, *Jesu meine Freude*, *Auf meinen lieben Gott*, *Vom Himmel hoch* and *Dein Will gescheh*, *Herr Gott, zugleich*, to cite only a few examples. Numerical allusions to names and theological content such as the Trinity or the Creed are not perceptible to the listener of the *Ciaccona*. The chorales, however, are a different matter. From Helga Thoene's research, violinist Christoph Poppen and the vocal soloists of the Hilliard Ensemble realised a unique project for ECM. On this occasion the Hilliard Ensemble will be joined by Muriel Cantoreggi to offer a stunning experience by interweaving Bach's harmonically complex violin part with the chorale verses, allowing the voices to intone the single verses in parallel with the solo instrument. What words and musical notation present analytically becomes audible reality here, and what we hear is surely something of what went on inside Bach's head as he composed the pieces.

STREDA | 19. 9. 2012 | 19:00 HOD. | KLARISKY

OTVÁRACÍ KONCERT ALBRECHT | HINDEMITH OPENING CONCERT

WEDNESDAY | 19TH SEPTEMBER 2012 | 7:00 PM | KLARISKY CHURCH



QUASARS ENSEMBLE (sk)

IVAN BUFFA (sk) – dirigent | conductor

JOZEF LUPTÁK (sk) – violončelo | violoncello

EVA ŠUŠKOVÁ (sk) – soprán | soprano

PROGRAM | Alexander Albrecht (1885–1958)

– Sonatína pre 11 nástrojov (1925) | Sonatina for 11 Instruments

I. Andante con moto

II. Menuet

III. Allegro moderato

– Výber z piesní | A selection from songs

– Reue (1910) (arr. I. Buffa)

– Friedhofgras (1934) (arr. I. Buffa)

– Mein Herz (1910) (arr. I. Buffa)

– In der Winternacht (1910) (arr. I. Buffa)

– Der Verdammte (1909) (arr. I. Buffa)

Paul Hindemith (1895–1963)

– Kammermusik č. 3 op. 36/2 (1925) pre obligátne violončelo a 10 sólových nástrojov
Kammermusik No. 3, Op. 36/2 for Violoncello Obbligato and 10 Solo Instruments

I. Majestätisch und stark; Mässig schnelle Achtel

II. Lebhaft und lustig

III. Sehr ruhige und gemessen schreitende Viertel

IV. Mässig bewegte Halbe; Munter, aber immer gemächlich

Nemecký skladateľ **Paul Hindemith** (1895–1963), bol jednou z najvýznamnejších postáv hudby 20. storočia. Príznačnými črtami jeho umeleckej osobnosti boli otvorenosť a zvedavosť vo vzťahu k všetkému novému i jeho obrovské praktické znalosti hudobných nástrojov. Bol skutočným univerzálnym hudobníkom, hral vynikajúco na husliach a viole, ale aj na množstve ďalších nástrojov. Pri nemeckej premiére Stravinského *Príbehu vojaka* sa zhostil náročného husľového partu. Intenzívne sa zaujímal o historické nástroje a už roku 1954 naštudoval Monteverdiho operu *Orfeo* s použitím dobového inštrumentára.

Ako dirigent – predovšetkým svojich vlastných kompozícií – stál na čele najvýznamnejších svetových orchestrov.

Hindemithova skladateľská mladosť bola výrazne experimentátorská, vedome sa odvracal od konvencií a mnohé premiéry jeho diel vyvolali škandály (nová tvorba tých čias bola ešte súčasťou širokého verejného záujmu). Časť súčasníkov ho považovala za novú nádej nemeckej hudby, niektorí ho však označovali aj za kultúrneho bolševika. Nástup fašistického režimu pribrzdil Hindemithovu veľkú tvorivú produktivnosť. Hoci jeho meno nebolo od začiatku na poprednej pozícii menoslovu predstaviteľov zvrhlého umenia (*Entartete Kunst*), režim komplikoval a blokoval – napriek podpore dirigenta Wilhelma Furtwänglera – premiérové uvedenia jeho skladieb. Paradoxne, Hindemith už v tom čase do svojej tvorby integroval vplyvy nemeckej ľudovej piesne. V dôsledku straty umeleckej slobody sa roku 1934 rozhodol opustiť Nemecko a prijať poverenie tureckej vlády pomôcť pri reorganizácii hudobného života v Ankare. Doma svoju prácu prezentoval ako šírenie nemeckej kultúry, súčasne však pomáhal židovským hudobníkom z Nemecka pri úteku do Turecka. Roku 1938 ho na výstave zvrhlého umenia v Düsseldorfe označili za štandardného predstaviteľa hudobného úpadku. V tom istom období sa uskutočnili úspešné svetové premiéry jeho opery *Mathis der Maler* v Zürichu a baletu *Nobilissima visione* v Londýne.

Paul Hindemith svojim prístupom k tvorbe reprezentoval idey novej vecnosti, ktoré sa zrodili v pokrokovom politickom a spoločenskom prostredí Weimarskej republiky. Nová vecnosť priniesla namiesto romantického kultu génia kultu faktú, záľubu vo fungujúcej činnosti a prioritu profesionálnej svedomitosti a užitočnosti. Hindemith išiel ako skladateľ vždy vlast-

The German composer **Paul Hindemith** (1895–1963) was one of the most significant figures of 20th century music. His artistic characteristic was his openness and curiosity in regards to new things and his vast practical knowledge of musical instruments. He was truly a universal musician, he was an excellent violin and viola player but also played many other instruments. He played the difficult violin part at the German premiere of Stravinsky's *Soldier's Tale*. He was deeply interested in historical instruments and studied Monteverdi's opera *Orfeo* even using the period instruments in 1954.

As a conductor – mainly of his own pieces – he stood at the head of the most famous orchestras in the world.

Hindemith's compositional youth was clearly experimental, he consciously moved away from convention and many premieres of his works caused scandals (new works were a broad part of public interest at the time). Some contemporaries considered him as new hope for German music, others labeled him as a cultural bolshevik. The onset of Fascism slowed down Hindemith's creative productivity. Even though his name wasn't in the beginning at the forefront of the list of degenerate artists (*Entartete Kunst*), the regime complicated and blocked (despite the support of conductor Wilhelm Furtwängler) premieres of his works. It is a paradox that already then, Hindemith incorporated elements of German folk songs into his work. As a result of his loss of artistic freedom in 1934, he decided to leave Germany and accept an invitation from the Turkish government to help with the reorganization of musical life in Ankara. At home, he presented his work as promoting German culture, but at the same time he was helping Jewish musicians to escape from Germany to Turkey. In 1938, at an exhibition of degenerate art in Düsseldorf, he was labeled as a standard representative of musical decadence. At the same time, there were two successful premieres of his works abroad, his opera *Mathis der Maler* in Zürich and the ballet *Nobilissima visione* in London.

Paul Hindemith represented the ideas of a New Objectivity (Neue Sachlichkeit) with his approach to his work, that were born in the progressive political and social environment of the Weimar republic. New Objectivity replaced the romantic

nou cestou, veľká wagnerovská tradícia pre neho veľa neznamenala. Veril, že výsadou každého tvorivého talentu sú jasné vízie, pretože remeselné zručnosti môže nadobudnúť štúdiom každý. („*Technische Kenntnisse können immerhin von jedermann erworben werden, während die klaren Visionen das Vorrecht der wahren schöpferischen Begabung sind.*“ [Paul Hindemith])

Súčasne však remeslo považoval za elementárny predpoklad každej hudobnej výpovede a za svoj vzor tomto smere považoval J. S. Bacha. Svojou tvorbou nevedol súkromný monológ, naopak, išlo mu o komunikáciu s publikom, ktoré si ctí, avšak nikdy sa mu nevnucoval. Veril v nevyčerpatelné možnosti tonality („*tonalita je podobná sila ako zemská príťažlivosť*“) a ako vynikajúci multiinštrumentalista aj v zakotvenosť kompozície v hudobnej praxi. Jeho hudobný jazyk je disonančný, plný pulzujúceho pohybu a býva označovaný ako vecný a strohý. Hindemith sa usiloval uskutočniť svoju víziu o ideálnom type hudby, ktorý je slobodný od mimohudobných inšpirácií. Používal preň pojem *Spielmusik* (Hudba na hranie).

V 20. a 30. rokoch minulého storočia komponoval Hindemith niekoľko kompozícií s netradičnými, „vecne“ znejúcimi názvami „Kammermusik“ a „Konzertmusik“.

Kammermusik č. 3 patrí do skupiny štyroch diel združených v *opuse 36*, ktoré sú napísané pre obligátny nástroj (klavír, violončelo, husle, viola) a komorný súbor. Inštrumentálny súbor v prípade *Kammermusik* č. 3 tvorí 10 sólových nástrojov: flauta, hoboje, klarinet, fagot, lesný roh, trúbka, trombón, husle, violončelo a kontrabas. Premiéra diela sa uskutočnila 30. apríla 1925 v Bochume pod taktovkou autora, violončelový part hral jeho hudobne takisto mimoriadne nadaný mladší brat Rudolf.

cult of genius with the cult of fact, and brought an interest in functional activity and the priority of professional consciousness and usefulness. As a composer, Hindemith always went his own way, the big Wagner tradition didn't mean much to him. He believed that the key in every creative talent is clear vision, because anyone can gain skills through enough study. („*Technische Kenntnisse können immerhin von jedermann erworben werden, während die klaren Visionen das Vorrecht der wahren schöpferischen Begabung sind.*“ [Paul Hindemith])

At the same time, however, he considered skill as a basic component of every musical endeavor and saw J. S. Bach as his model. He didn't lead a personal monologue through his work, instead, he was interested in communicating with the audience, which he valued, but never forced himself at. He believed in the unending possibilities of tonality („*tonality is a similar force to gravitation*“) and as a great player of many instruments, he also believed in anchoring compositions in musical experience.

His musical language is dissonant, full of pulsing motion, and is often labeled as to the point and strict. Hindemith tried to achieve his vision of an ideal type of music that's free from any inspiration that's not musical. He used the term „*Spielmusik*“ for it (music for playing).

In the twenties and thirties of the last century, Hindemith composed several pieces with unusual „factual“ sounding names; „*Kammermusik*“ and „*Konzertmusik*“. *Kammermusik* no. 3 is part of a group of four works joined together in *opus 36* that are written for an obligato instrument (piano, cello, violin, viola) and a chamber group. In the case of *Kammermusik* no. 3, the group is made up of ten solo instruments: flute, oboe, clarinet, bassoon, French horn, trumpet, trombone, violin, cello and double bass. The piece premiered on April 30th 1925 in Bochum conducted by the composer, and the cello part was played by his equally very talented younger brother Rudolf.

Hindemithovsky jasne formulované vízie boli príznačné aj pre život a tvorbu **Alexandra Albrechta** (1885–1958), rodáka zo sedmohradského Aradu, ktorý väčšinou svojho života prežil v Bratislave. Študoval na Katolíckom gymnáziu, kde získal hlboké humanistické vzdelanie a nadviazal priateľstvo s Bélom Bartókom a Ernő Dohnányim. Profesionálne hudobné vzdelanie zavŕšil na Lisztovej akadémii v Budapešti štúdiom kompozície u Hansa Koesslera, hry na klavíri u Istvána Thomána, dirigovania u Ferenc Szandtnera a komornej hry u Davida Poppera.

Význam Albrechtovho dirigentského, skladateľského, pedagogického a organizačného pôsobenia pre profesionálny hudobný život Bratislavy bol v medzivojnovom období obrovský. Pôsobil ako organista Dómu sv. Martina, ako riaditeľ a pedagóg na Mestskej hudobnej škole i ako dirigent a riaditeľ Cirkevného hudobného spolku pri Dóme sv. Martina, ktorý bol popri Národnom divadle najvýznamnejšou hudobnou ustanovitzňou v Bratislave. Hudobnej verejnosti predstavil mnohé u nás dovtedy neuvedené symfonické a oratoriálne diela Stravinského, Szymanovského, Regera i Dvořáka.

V 30. rokoch, pred nástupom generácie Eugena Suchoňa, Jána Cikkera a Alexandra Moyzesa, bol Albrecht ako skladateľ v našom prostredí jedinečným zjavom. Jeho tvorba, akokoľvek kvalitná a individuálna, však nezapadala do konceptu národnej hudby a v povojnovom období sa v koncertných programoch vyskytovala iba zriedkavo.

Rané obdobie tvorby Alexandra Albrechta sa nieslo v znamení vplyvu hudby nemeckého romantizmu, impresionizmu a expresionizmu. Diela jeho vrcholného obdobia sú charakteristické hudobným jazykom, ktorý je založený na originálnom harmonickom cítení na hranici atonality, s vysokou mierou uplatnenia kontrapunktickej práce.

Alexander Albrecht rozvíjal v našom kultúrnom prostredí tradíciu nemeckej piesňovej lyriky. Väčšina jeho nemeckých piesní sú juvenílie, resp. diela raného tvorivého obdobia z rokov pred 1. svetovou vojnou, v ktorom sa formovala jeho umelecká orientácia.

Clearly formulated visions were the characteristics of life and work of Paul Hindemith as well as his 10-years younger contemporary **Alexander Albrecht** (1885–1958). Albrecht, a native of Arad who spent most of his life in Bratislava. He studied at the Catholic high school where he got a deep humanistic education and became friends with Béla Bartók and Ernő Dohnányi. He finished his professional musical education at the Liszt Academy in Budapest, studying composition with Hans Koessler, piano with István Thomán, conducting with Ferenc Szandtner and chamber music with David Popper.

Albrecht's work", his conducting, composing, teaching and organizing, was – especially in the years between the wars – of enormous significance for the cultural life in Bratislava. He was an organist at St. Martin's Cathedral, the director and a teacher at the Municipal Music School and conductor and director at the Kirchenmusikverein at St. Martin's Cathedral, which was the most important musical institution in Bratislava next to the National Theatre.

He introduced the musical public to many symphonic and oratorical works that were not known here before, such as the works of Stravinsky, Szymanowski, Reger and Dvořák.

In the 1930's, Albrecht was a unique composer in this area, before the generation of Eugen Suchoň, Ján Cikker and Alexander Moyzes came. His work didn't fit into the concept of national music and appeared in concert programs rarely.

The early era of his work was influenced by the music of German romanticism, impressionism and expressionism. The works of his musical peak are characterized by a musical language that is based on an original harmonic feeling bordering atonality with a intensive use of counterpoint.

Alexander Albrecht developed the tradition of the German lyrical song in our cultural space. Most of his German songs are juveniles, from his early years before World War I, when he was forming his artistic orientation.

Sonatina pre 11 nástrojov vznikla, tak ako ako Hindemithov cyklus Kammermusik op. 36, roku 1925. S Kammermusik č. 3 má príbuzné inštrumentálne obsadenie (flauta, hoboje, klarinet, fagot, 2 lesné rohy, 2 husle, viola, violončelo, kontrabas).

„Sonatina pre jedenásť nástrojov je azda mojou najmodernejšou skladbou. Mnohí ju pokladajú za moje najlepšie dielo, medzi inými aj Béla Bartók (dve časti – tretia ešte nebola hotová – boli predvedené na koncerte Umeleckej besedy v jeho prítomnosti s veľkým úspechom). Predvedenie s Viedenskou filharmóniou, ktoré som sám dirigoval, dodalo skladbe jedinečný zvuk. Interpretovali ju významní umelci (Wunderer, Pollatschek, Stiegler a iní). U nás ju na filharmonickom koncerte jedinečným spôsobom dirigoval Václav Talich.“ (Alexander Albrecht, 1957)

ADRIAN RAJTER

Revitalizácia domu na Kapitulskej ulici č. 1 v Bratislave, v ktorom v rokoch 1945–1996 žili významné osobnosti slovenského kultúrneho života, hudobníci, pedagógovia a vzdelanci Alexander a Ján Albrecht, sa začala.

Zapojte sa do záchrany pamätného vzdelávacieho a umeleckého miesta Bratislavy – národnej kultúrnej pamiatky, domu Albrechtovcov, a vytvorte s nami priestor pre nevšedné umelecké zážitky a cenné poznatky. Prečítajte si viac o novovznikajúcom kultúrnom centre, jeho zámeroch a aktivitách na stránke www.albrechtforum.eu

Ďakujeme.

ALBRECHT FORUM, O. Z.

The *Sonatina for eleven instruments* was made – as Hindemith's cycle *Kammermusik Op. 36* – in 1925. There are similar instruments used as in *Kammermusik no. 3* (flute, oboe, clarinet, two French horns, bassoon, 2 violins, viola, cello and contrabass).

“The Sonatina for eleven instruments is probably my most modern piece. Many consider it to be my best composition, among them Béla Bartók (two parts of it – the third wasn't finished yet – were performed with great success at an artistic society concert in his presence). The performance by the Vienna Philharmonic, that I conducted, gave the piece an extraordinary sound. It was played by famous artists (Wunderer, Pollatschek, Stiegler and others). At a philharmonic concert here, it was wonderfully conducted by Václav Talich.” (Alexander Albrecht, 1957)

ADRIAN RAJTER

The renovation of the house at Kapitulská street 1 in Bratislava, from 1945 to 1996 home of Alexander and Ján ALBRECHT, significant personalities of Slovak music life, has started.

We invite you to participate in the preservation of the Albrecht House, a national cultural monument and a memorable place with a unique genius loci in the heart of Bratislava, and to create together with us a space for music, art and education. About the emerging cultural centre in the Albrecht House, its plans and activities you can learn more at www.albrechtforum.eu. Thank you.

ALBRECHT FORUM, O. Z.

STREDA | 19. 9. 2012 | 21:00 HOD. | KLARISKY

ODPOVEDE BEZ OTÁZOK ANSWERS WITHOUT QUESTIONS

WEDNESDAY | 19TH SEPTEMBER 2012 | 9:00 PM | KLARISKY CHURCH



IGOR KARŠKO (SK-CH) – husle | violin

PROGRAM | Ernest Bloch (1880–1959)

– Suita č. 1 pre sólové husle | Suite No. 1 for Solo Violin (1958)

- I. Prelúdium | Prelude
- II. Andante tranquillo
- III. Allegro
- IV. Andante
- V. Allegro energico

Bach-Schnittke-Blacher-Telemann „SONÁTA PASTICCIO“

- I. Johann Sebastian Bach (1685–1750)
 - Grave zo Sonáty a mol pre sólové husle BWV 1003 | Sonata in A Minor for Solo Violin BWV 1003 – Grave
- II. Alfred Schnittke (1934–1998)
 - Fúga pre sólové husle | Fugue for Solo Violin (1953)
- III. Boris Blacher (1903–1975)
 - Adagio zo Sonáty pre sólové husle | Sonata for Solo Violin – Adagio (1951)
- IV. Georg Philipp Telemann (1681–167)
 - Vivace z Fantázie pre sólové husle TWV 54 | Fantasia for Solo Violin TWV 54 – Vivace

Ernest Bloch

– Suita č. 2 pre sólové husle | Suite No. 2 for Solo Violin (1958)

- I. Energico deciso
- II. Moderato
- III. Andante
- IV. Allegro molto

„...tak som teda inšpiroval Blocha, aby pre mňa napísal tieto dve diela (1. a 2. suitu). Bloch bol pre mňa prvým skladateľom a ja som mal byť jeho posledným interpretom. (Bloch po skomponovaní týchto suit onedlho zomrel.) Tieto sólové skladby sú krásne napísané, plné výrazu a melodické – klasické v duchu pripomínajúcom Bacha. A možno práve z tohto dôvodu nedocenené a málo hrávané. Je zvláštne, že niektoré diela neposudzujeme podľa ich vlastných zákonitostí, ale podľa kánonu práve vládnucej módy. Ak by to bolo možné, rád by som urobil malý experiment. Predstavil by som ich na koncertoch ako novoobjavené staré diela anonymného majstra, Bachovho súčasníka. Možno ruského žida, ktorý prišiel odniekiaľ z východu, nechal sa ovplyvniť cigánskou hudbou, zavrhol kontrapunkt a oddal sa improvizácii. Verím, že takto by boli Blochove suity objavom storočia.“

YEHUDI MENUHIN O SVOJOM BLÍZKOM PRIATEĽOVI ERNESTOVI BLOCHOVI

Why answers without questions? We all know it well: we often do not know the answer to the questions we are asked. Because of our uncertainty or just the simple fact that we do not expect questions. However, if we do not stop searching, we can get answers. But there is also another kind of answers: answers without questions. We live, and create, and affect our surroundings, responding continuously and unintentionally, even though we are not asked any questions. We respond, because we live, and perceive and react to things, emotions and everything around us. We respond not only verbally, but most commonly by our actions, our work and our life. That's us people. And such are also Bloch's *Suits for Solo Violin*. Young Ernest Bloch responded to his feeling of a lack of recognition and to being labelled as only a „Jewish composer“ in Switzerland where he lived. His emigration to the United States was his answer. However, I have got a feeling that when he was suffering a severe illness on his death bed, he gave also another response: he composed a great many suits for solo violin, viola and violoncello. That was his answer without questions.

Schnittke's *Fugue* and Blacher's *Adagio* represent a similar response to Bach's monumental legacy. Telemann's *Vivace from Fantasia for Solo Violin* is an embodiment of the Menuhinian „wandering Jew inspired by gypsy music“. However, I would not dare insist that the composers felt all that I have mentioned. But I think, that these pieces would have been composed in a different way, if there had been no Bach's *Sonatas and Partitas for Solo Violin*, and that is why I substituted three parts of Bach's 2nd *Sonata for Solo Violin* for „answers“ by Schnittke, Blacher and Telemann.

And to whom did Bach respond by his *Sonatas and Partitas*? Historians and scholars argue that the sonatas and partitas were inspired by a certain Johann Paul von Westhoff's works. That's historians' view. My feeling is that Bach had to look for inspiration in the perfection itself. And this is my answer to an unasked question...

IGOR KARŠKO

Prečo odpovede bez otázok? Všetci to dobre poznáme: keď sa nás niekto niečo opýta, často nepoznáme odpoveď. Či už z neistoty, alebo jednoducho preto, že otázky neočakávame. Ak však neprestávame hľadať, môžeme dospieť k odpovediam. Existuje však aj iný druh odpovedí, odpovedí bez otázok. Žijeme, tvoríme, vplývame na svoje okolie a neustále nechtiac odpovedáme, hoci sa nás nikto na nič nepýtal. Odpovedáme, pretože žijeme a reagujeme na veci, vnímame pocity a vlastne všetko vŕchol nás. Neodpovedáme len verbálne, ale najmä svojím konaním, tvorbou, životom. Takí sme my ľudia. Tak vnímam aj Blochove *Suity pre sólové husle*. Mladý Ernest Bloch reagoval na pocit, že je nedocenený a vo Švajčiarsku, kde žil označovaný len za „židovského skladateľa“. Odpovedal emigráciou do USA. Cítim však, že počas ťažkej choroby na smrteľnom lôžku odpovedal aj inak: skomponovaním početných suit pre sólové husle, violu a violončelo. To bola jeho odpoveď bez otázok.

Schnittkeho *Fuga*, Blacherovo *Adagio* sú podobnými reakciami na Bachov monumentálny odkaz. Telemannovo *Vivace z Fantázie pre sólové husle* je pre mňa stelesnením onoho menuhinovského „putujúceho žida, ktorý sa nechal inšpirovať cigánskou hudbou“. Neodvážim sa ale tvrdiť, či toto všetko zmienení skladatelia cítili. Myslím si však, že bez Bachových *Sonát a partít pre sólové husle* by asi tieto diela nevznikli v takej podobe, v akej vznikli. Preto som nahradil tri časti z Bachovej *2. sonáty pre sólové husle* „odpoveďami“ Schnittkeho, Blachera a Telemanna.

A komu odpovedá bez otázok Bach svojimi *Sonátami a partitami*? Historici a bádatelia tvrdia, že to boli sonáty a partity istého Johanna Paula von Westhoffa. Toľko historici. Môj pocit je, že Bach musel hľadať inšpiráciu v samotnej dokonalosti. To je moja odpoveď na nepoloženú otázku...

IGOR KARŠKO

"If asked to describe the style that is peculiarly Bloch's and no other composer's, I should emphasize one attribute that stands out above all others. It is, I think, his spiritual reach, that intense quality so peculiarly intrinsic to his music: the quality of aspiration ..."

JOHN HASTINGS



ŠTVRTOK | 20. 9. 2012 | 18:30 HOD. | DESIGN FACTORY

CAGE FULL OF MUSIC

THURSDAY | 20ST SEPTEMBER 2012 | 6:30 PM | DESIGN FACTORY

PROGRAM | John Cage (1912–1992)

– Sonáty a interlúdiá pre preparovaný klavír | Sonatas and Interludes (1946–1948)

Sonáta I

Sonáta II

Sonáta III

Sonáta IV

Interlúdium I

Sonáta V

Sonáta VI

Sonáta VII

Sonáta VIII

Interlúdium II

Interlúdium III

Sonáta IX

Sonáta X

Sonáta XI

Sonáta XII

Interlúdium IV

Sonáta XIII

Sonáta XIV

Sonáta XV

Sonáta XVI

NORA SKUTA (sk) – klavír | piano





When I heard Cage's *Sonatas and Interludes* for the first time in the beginning of the 1990s, I was fascinated by their beauty and the interesting musical world of this piece. By then I had already encountered the sound of prepared piano, I even had already played several shorter works by the composer. Therefore, the sound of the prepared piano was nothing new for me, but what was new was the powerful experience from an extensive colour scale created exclusively by the combination of colours of "prepared" and "unprepared" tones in a single composition, with a single instrument.

I longed to listen to this piece again and again; I longed to play it. However, after getting the score, I realised how hard it is to achieve its calming, refreshing and pure effect. If you take the composer's precise comments and the table of preparations (instrument preparation takes about two and a half hours) as the starting point you cannot achieve an equally beautiful sound of counterparts to "unprepared" tones and the piano sounds as if it were out of tune. I mean, if you follow CONSISTENTLY Cage's precise comments on the part of preparation. His specification is for a particular model of piano

Keď som začiatkom 90. rokov prvýkrát počula na koncerte Cageove *Sonáty a interlúdiá*, bola som fascinovaná krásou a zaujímavým hudobným svetom tohto diela. So zvukom preparovaného klavíra som sa už predtým stretla, dokonca som hrala aj nejaké menšie skladby autora. Zvuk upraveného klavíra teda nebol pre mňa novým, novým bol silný zážitok z nesmiernej farebnej škály, vytvorenej výhradne kombináciou farieb „preparovaných“ a „nepreparovaných“ tónov v jednej skladbe a na jednom nástroji.

Túžila som toto dielo znova a znova počúvať a hrať ho. Až po získaní nôt som však zistila, aké náročné je dosiahnuť v tejto skladbe to, kvôli čomu pôsobí tak upokojujúco, osviežujúco a čisto. Vychádzajúc z presných poznámok a tabuliek preparácie skladateľa (preparovanie nástroja trvá približne dve a pol hodiny) sa vo zvuku nedá získať rovnako krásne znejúci protipól voči „neupraveným“ tónom a klavír pôsobí, akoby bol rozladený. Myslím tým, ak sa PRESNE dodržia Cageove precízne poznámky týkajúce sa časti prípravy preparácie. Jeho špecifikácia sa týka jedného modelu klavíra a osobitých druhov skrutiek (ich dĺžka a hrúbka nie sú uvedené). Každý klavír však znie inak a charakter zvuku sa pri rôznych skrutkách nesmierne mení. A tak nastúpilo hľadanie. Hľadanie komplexného harmonického charakteru diela. Aby všetka nádhera, ktorá sa v skladbe nachádza, vyznela čo najpresvedčivejšie.

Po toľkých rokoch, čo *Sonáty a interlúdiá* hrám na rôznych miestach, sa vo fáze preparácie klavíra vždy dostaví pocit, akoby som bola opäť na začiatku. Vypreparujem, potom ladím, posúvam predmety, mením ich ... *Sonáty a interlúdiá* sú pre mňa dielom, ktoré pôsobí nadčasovo, podobne ako Bachove *Goldbergove variácie*. Pri ich počúvaní sa osvieži myseľ, duša sa prečistí a upokojí. Napriek rôznorodosti jednotlivých krátkych skladieb dielo pôsobí ucelene a má ťažko opísateľný meditatívny účinok.

NORA SKUTA

and specific kinds of screws (their length and thickness is not mentioned). But every piano has its unique sound and character of its sound changes enormously according to different screws. And so I started the quest: the quest for complex, harmonic character of the piece to make all its beauty sound as overwhelming as possible.

After so many years of playing *Sonatas and Interludes* at various places, in the phase of piano preparation I am always feeling as if I were somewhere in the beginning again. First I prepare the piano, tune it, move objects, replace them... For me, the *Sonates and Interludes* is a work with everlasting appeal, similar to Bach's *Goldberg Variations*. Listening to them refreshes the mind, purifies and calms the soul down. Despite heterogeneousness of the short compositions, the piece sounds as an integrated whole and has an indescribable meditative effect.

NORA SKUTA

ŠTVRTOK | 20. 9. 2012 | 20:00 HOD. | DESIGN FACTORY

CELLO SOLO

THURSDAY | 20ST SEPTEMBER 2012 | 8:00 PM | DESIGN FACTORY



JOZEF LUPTÁK (SK) – violončelo | violoncello

PROGRAM | Ernest Bloch (1880–1959)

– Suita č. 1 pre sólové violončelo | Suite No. 1 for Solo Violoncello (1956)

I. Prelúdium | Prelude

II. Allegro

III. Canzona

IV. Allegro

Sofia Gubajdulina (1931)

– Desať prelúdií pre sólové violončelo | Ten Preludes for Solo Violoncello (1974)

I. staccato – legato

II. legato – staccato

III. con sordino – senza sordino

IV. ricochet

V. sul pontivioloncello – ordinario – sul tasto

VI. flagioletti

VII. al taco – da punta d'arco

VIII. arco – pizzicato

IX. pizzicato – arco

X. senza arco, senza pizzicato

Vladimír Godár (1956)

– O, crux (1999/2000)

Paul Hindemith (1895–1963)

– Sonáta pre sólové violončelo op. 25/3 | Sonata for Solo Violoncello Op. 25/3 (1923)

I. Lebhaft, sehr markiert

II. Mässig schnell, gemächlich

III. Langsam

IV. Lebhaftes Viertel

V. Mässig schnell

... PŘICHÁDZÍŠ KE MNĚ VŽDY S NĚČÍM NOVÝM
JAKO ZÁPAD SLUNCE:
UŽ NIKDY SE NEZOPAKUJE
A PŘECE NASTÁVÁ VŽDY ZNOVU A ZNOVU
STÁLOST I NIKDY NEKONČÍCÍ ZMĚNA
PATŘÍ K TVÉ VĚČNÉ PODSTATĚ

DANIEL RAUS

PREČO BLOCH, GODÁR, GUBAJDULINA, HINDEMITH A MOJE IMPROVIZÁCIE?

Niečo stále a pevné, ale v duchu neustálej zmeny. Alebo naopak: neustála zmena, v duchu niečoho stáleho a pevného... Aj tak by som mohol charakterizovať výber skladieb môjho recitálu. U nás takmer nepoznané *Suity pre sólové violončelo* od Ernesta Blocha, ktoré napísal v posledných rokoch svojho života, prinášajú neustále meniacu sa stálosť a zároveň zrelosť Blochovho hudobného hľadania. Hindemith napísal *Sonátu č. 3 pre sólové violončelo* v podstate za jeden deň. (Piatu časť dokončil neskôr.) Žiada sa vysloviť magické slovo – génus. K tomuto dielu sa vraciam po viac než pätnástich rokoch a je pre mňa niečím stálym a zároveň sa meniacim v čase i priestore. *Desať prelúdií* Sofie Gubajduliny je neustále sa meniaci hra zvukov, farieb, rytmov, výrazov a nástrojových možností. Godárov *O, crux* je pre mňa dotykem večnej podstaty. Moje improvizácie malým komentárom a dodýchaním hudby, ktorá odznela... Pozývam vás k spoločnému hľadaniu stálosti prostredníctvom neustálej zmeny – v hudbe 20. storočia pre sólové violončelo (ale aj v živote samotnom).

JOZEF LUPTÁK

... YOU ALWAYS COME TO ME WITH SOMETHING NEW
LIKE A SUNSET THAT WILL NEVER REOCCUR
AND YET HAPPENS OVER AND OVER AGAIN
BOTH PERMANENCE AND NEVER-ENDING CHANGE
ARE PART OF YOUR ETERNAL NATURE

DANIEL RAUS



WHY BLOCH, GODÁR, GUBAIDULINA, HINDEMITH AND MY IMPROVISATIONS?

Something stable and solid, but in a spirit of constant change. Or the other way round: constant change, in the spirit of something stable and solid... This could be a characteristic of my recital selection. Ernest Bloch's *Suites for Solo Cello* almost unknown in our country and composed in the last years of the artist's life bring constantly changing stability and also maturity of Bloch's musical quest. Hindemith composed the *Sonata No. 3 for Solo Cello* practically in a single day. (The 5th part was completed later). There is the desire to use the magical word: genius. I am getting back to this piece after more than fifteen years; for me, it is still something stable as well as changing in time and space. Sofie Gubaidulina's *Ten Preludes for Solo Cello* is a continuously changing flow of sounds, colours, rhythms, expressions and instrument potentials. Godár's *O, crux* is a touch of the eternal substance for me. And my improvisation is a brief commentary and ceasing of the music... I am inviting you to a common quest for stability through constant change – in the 20th century music for solo violoncello (and in the life itself as well).

JOZEF LUPTÁK

ŠTVRTOK | 20. 9. 2012 | 21:00 HOD. | DESIGN FACTORY

CLASSIC MALTS

THURSDAY | 20ST SEPTEMBER 2012 | 9:00 PM | DESIGN FACTORY



RONALD ŠEBESTA (SK) – klarinet | clarinet

PROGRAM | Igor Stravinskij (1882–1971)

– Tri skladby pre sólový klarinet | Three Pieces for Clarinet (1918)

No. 1 Sempre piano e molto tranquillo: ♩ = 52

No. 2 ♩ = 168

No. 3 ♩ = 160

Giacinto Scelsi (1905–1988)

– Ixor (1956)

Salvatore Sciarrino (1947)

– Let Me Die Before I Wake (1982)

Karlheinz Stockhausen (1928–2007)

– In Freundschaft (1977)

Steve Reich (1936)

– New York Counterpoint (1985)



In the world of the single malt scotch there are six regions producing this unique manifestation of the Scotch culture. All the regions have got their own whiskies representing the most typical characteristics of the regions malts. These selections are called „classic malts“. So the title of tonight’s concert dramaturgy offering a selection from clarinet’s solo literature is a metaphor. The choice of the title expresses also my affinity for the world of single malt whisky that became for its sophisticated complexity a cultural phenomenon par excellence.

Stravinsky’s *Three Pieces for Clarinet Solo* is the first work of modern music for clarinet without accompanying instruments. A distinct expression of each of its parts achieved by a virtuoso grasp of sonorism of the instrument and by an absolutely unique style reveals the Mozartian talent of the composer who at the first attempt was able to solve brilliantly the tasks never set up by then. *Ixor* by Giacinto Scelsi is a short manifestation of virtuosity of another great sonorista of the 20th century, who’s aesthetic was inspired by introverted music of Buddhist monasteries. The following, entirely sonoristic composition *Let Me Die Before I Wake* by Salvatore Sciarrino represents a different characteristic type of clarinet’s sonority

Vo svete škótskej „single malt“ (pozn. jednosladovej) whisky sa rozlišuje šesť regiónov výroby tohto jedinečného prejavu škótskej kultúry. Každá z oblastí má svoju whisky reprezentujúcu najtypickejšie vlastnosti „single malt“ daného regiónu. Tento výber je súhrnne nazývaný „classic malts“. Názov dramaturgie dnešného koncertu, ponúkajúcej výber osvedčených diel sólovej klarinetovej literatúry, je teda poetizujúcim pripodobnením. Voľba názvu je zároveň vyjadrením mojej afinity k svetu „single malt“ whisky, ktorá sa vo svojej ušľachtilej komplexnosti stala kultúrnym fenoménom par excellence.

Stravinského *Tri skladby pre sólový klarinet* sú prvým dielom modernej hudby pre klarinet bez sprievodu iného nástroja. Odlišný výraz každej z častí, dosiahnutý prostredníctvom majstrovsky uchopenej zvukovosti nástroja, ale aj úplne neopočúvanej idiomatiky, sú prejavom mozartovského talentu skladateľa, schopného na prvý pokus s bravúrou vyriešiť dovtedy nezadané úlohy. *Ixor* Giacinta Scelsiho je krátkou ukážkou majstrovstva iného veľkého sonoristu 20. storočia, ktorý svoju estetiku čerpal z introvertnej hudby budhistických kláštorov. Do tretice nasleduje výsostne sonoristická skladba *Let Me Die Before I Wake* Salvatoreho Sciarinna, predstavujúca odlišný charakteristický typus sonority klarinetu so zmysluplným využitím techniky viaczvukov. *In Freundschaft* Karlheinz Stockhausena je klarinetovým „classic malt“ z opačného pólu. Ide o výsostne štruktúrálnu kompozíciu (variačná forma), bez osobitého vcítania autora do špecifik klarinetovej zvukovosti. Pre interpreta predstavuje otázku eventuálneho prispôsobenia zvukového poľa tak, aby nedochádzalo k estetickému nesúladiu medzi silne štruktúrálnym charakterom skladby a (niekedy) nadmieru pastorálnym charakterom zvukovosti klarinetu. *New York Counterpoint* Steva Reicha je premietnutím skladateľovho repetitívneho jazyka do média klarinetovej zvukovosti. Koncept skladby pre ansámbl nástrojov rovnakej skupiny spravidla obsahuje úskalie príliš rýchleho vyčerpania posluchárovej pozornosti z nadužitia danej sonority. Hoci sa pri nástupe niektorých idiémov nevyhol konotáciám s jazzom, Reich celok skladby zvláda rozvinutím sebe vlastnej štruktúry s typickým étosom, ktorý napokon dominuje a zanecháva silný dojem.

RONALD ŠEBESTA

with a sensible use of the technique of multiphonic sounds. *In Freundschaft* by Karlheinz Stockhausen is a clarinet „classic malt“ from the other pole, being an entirely structural composition (variational form) without composer's special concern for specifics of clarinet sonorism. Its performer deals with the question of the sound field's possible adjustment to avoid aesthetic dissonance between the distinctly structural character of the composition and (occasionally) too pastoral character of clarinet sonorism. *New York Counterpoint* by Steve Reich is a projection of the composer's repetitive language into the medium of clarinet sonorism. The concept of the composition for ensemble of instruments from the same group can contain a danger of exhausting the listener's attention due to overuse of the sonority. Although he did not avoid connotations from jazz in entry of some idioms, Reich mastered the composition as a whole by developing his own structure with the typical ethos that finally dominates and leaves a strong impression.

RONALD ŠEBESTA

PIATOK | 21. 9. 2012 | 19:00 HOD. | DESIGN FACTORY

CON ARCO

FRIDAY | 21ST SEPTEMBER 2012 | 7:00 PM | DESIGN FACTORY



BENJAMIN SCHMID (AT) – husle | violin

JOZEF LUPTÁK (SK) – violončelo | violoncello

PROGRAM | Eugène Ysaÿe (1858–1931)

– Sonáta g mol pre sólové husle op. 27/1 | Sonata for Solo Violin in G Minor Op. 27/1 (1924)

I. Grave – Lento assai

II. Fugato: Molto moderato

III. Allegretto poco scherzoso – Amabile

IV. Finale con brio – Allegro fermo

Max Reger (1875–1937)

– Chaconna g mol pre sólové husle op. 117/4 (1909–1912)

Chaconne for Solo Violin in G Minor Op. 117/4

Maurice Ravel (1875–1937)

– Sonáta pre husle a violončelo | Sonata for Violin and Violoncello (1922)

I. Allegro

II. Tres vif

III. Lent

IV. Vif, avec entrain

PIATOK | 21. 9. 2012 | 20:30 HOD. | DESIGN FACTORY

DR. CALIGARI

FRIDAY | 21ST SEPTEMBER 2012 | 8:30 PM | DESIGN FACTORY

PROGRAM | György Kurtág (1926)

– Jelek op. 5 | Signs, Games and Messages, Op. 5 (1961)

I. Agitato

II. Giusto

III. Lento

IV. Vivo, Feroce

V. Adagio

VI. Con Slancio, Risoluto

György Ligeti (1923–2006)

– Sonáta pre sólovú violu | Sonata for Solo Viola (1992)

II. Loop

Atar Arad (1945)

– Sonáta pre sólovú violu | Sonata for Solo Viola (1992)

II. Alla Bulgarese

– 12 capriccií pre sólovú violu | 12 Capriccios for Solo Viola

Béla

Yuval Gotlibovich

– Kabinet Dr. Caligariho | The Cabinet of Dr. Caligari (2008)

YUVAL GOTLIBOVICH (IL) – viola | viola



Medzi osobnosti, ktoré ma ako hudobníka najviac inšpirovali, rozhodne patrí violista a skladateľ Atar Arad. Mal som to šťastie študovať u neho v rokoch 2000–2004 na Jacobs School of Music, ktorá je súčasťou Bloomingtonskej univerzity. Podobne ako za dávnych dní Atar v sebe výnimočným spôsobom spája talenty skladateľa a interpreta, čo je výsadou nemnohých, nakoľko cesty komponistu a interpreta sú dnes vnímané ako dve samostatné smerovania. Len málokomu sa podarí, aby sa tieto dva svety navzájom inšpirovali. Atar k takýmto osobnostiam rozhodne patrí a ja mu vďačím nielen za rozvoj svojej muzikality, ale i chápania hudby v širšom kontexte. *Sonáta pre sólovú violu* má biografické črty, viažuce sa k Atarovmu detstvu. Na začiatku i konci *Alla Bulgarese* možno počuť ozveny piesní a vzrušujúcich tancov, ktoré počúval ako syn bulharských imigrantov v Izraeli. *Capriccio* s podtitulom *Béla* je venované veľkému maďarskému skladateľovi Bélovi Bartókovi. Obe skladby sú prejavom jeho majstrovstva vo violovej kompozícii i improvizácii. Rozhodol som sa kvôli kontextu doplniť tieto skladby Kurtágovými *Jelek* a Ligetiho *Loopom*, teda dielami najvýznamnejších východoeurópskych tvorcov. Hudba k filmu *Kabinet Dr. Caligariho*, ktorej časť zahrám s Jozefom Luptákom, vznikla na objednávku španielskeho festivalu *Are More'* a mala premiéru v roku 2008. Nemecký film z roku 1920 je jedným z prvých hororov a patrí k majstrovským dielam začiatkov kinematografie. Dej je o Dr. Caligarim, jeho poslušnom Námesačníkovi, ktorý dokáže vidieť do budúcnosti a obyvateľoch malého nemeckého mestečka, kde sa odohrá séria záhadných vražd.

YUVAL GOTLIBOVICH



One of my great inspirations as a musician is a viola player and composer Atar Arad. I was fortunate to be his student at the Jacobs School of Music of Indiana University in Bloomington between the years 2000 and 2004. In the old days a musician was not confined to the separation as we know in today's world where the path of composing and performing are two different and unique roads. Few individuals nowadays blend these worlds together so that they feed each other. Atar is certainly one of them and I owe him a great deal for developing my music and understanding music in a broader way. I present you with two of Atar's compositions, along with one of my own: a kind of 'trio' for a silent film, viola and violoncello – which I will play with Jozef Lupták. *The Sonata for Viola Solo* has biographic features related to the composer's childhood. *Il. Alla Bulgarese* starts and ends with an echo of songs and exciting dances that he heard as a son to Bulgarian immigrants in Israel. The *Capriccio* titled *Bela* is dedicated to a great Hungarian composer Bela Bartók. Both pieces demonstrate his mastery of the viola, his mastery in improvisation and composition. His music is complemented with *Jelek* by Kurtág (Romanian) and *Loop* by Ligeti (Hungarian), who are among the most prominent Eastern European composers. *The cabinet of Dr. Caligari* is one of the first horror films and a great cinematic masterpiece of the 20th century. *The Cabinet of Dr. Caligari* tells a hallucinogenic story of Dr. Caligari and his obedient Cesare, somnambulist who can see into the future, and of citizens of a small German town, where a series of mysterious murders takes place...

YUVAL GOTLIBOVICH

SOBOTA | 22. 9. 2012 | 18:00 HOD. | DESIGN FACTORY

JURAJ FÁNDLY & SILVESTER LAVRÍK
DÚVERNÁ ZMLÚVA ČIŽE HĽADANIE POLITICKEJ VÔLE

„... ABY SA NAŠA DOBROPISEBNOST AJ DOBROVIMLUVNOST Z HLBOKÍCH TMÍ NA SVETLO VIVINULA.“

SATURDAY | 22ND SEPTEMBER 2012 | 6:00 PM | DESIGN FACTORY



PREDMLÚVAČ
ATHANAZIUS
TITINILLUS

JURAJ FÁNDLY & SILVESTER LAVRÍK – rozprávač | narrator
JOZEF LUPTÁK – violončelo | violoncello
BORIS LENKO – akordeón | accordion

„Kdo chce vedieť, jaká je običajná domajšá každodeňňá slovenskej reči vímluvnosť, jaká je podľa dobropísebnosti čistotná slovenčina, nech čítá túto kníšku, najde obidvoju v nej. Kterí Slovák chce biť pre učeních ľudí vimluvní, ten nech sa drží slovenskej dobropísebnosti.“

„Lebo ináč hovoríme okolo Trnavi, ináč ríkejú aj mlúva za Bílíma horami, ináč vravá v Orave, ináč hútorá v Šarišu i ve Spiše, ináč rozprávajú inde. V našej reči viplnuje sa to porekadlo: Kolko krajú, tolko običajú.“

Slovenčina sa mení i v čase. Mení sa i naša krajina. Ale tak ako jej jazyk, ostáva sama sebou. Možno sa dokonca vyvíja. Mierne. Nebadane... Napríklad slovo *hipoteka* sa vo Fándlyho diele nachádza osemkrát. Je niekomu potrebné vysvetliť, čo znamená? Aj preto v tomto hudobno-slovnom programe hovoríme jazykom dvestoročného Juraja Fándlyho. A jazykom jeho dobrou inšpirovanej hudby v podaní dvoch špičkových interpretov. Jazykom dneška si pomôžeme len tam, kde je to nutné. Napríklad slovo *vichírni* sa môže zdať nezrozumiteľné. *Vichírni* je slávny. Chýrny. Pri troche úsilia mu nemôžeme nerozumiieť. A neplatí to len o jazyku. Posúdme. Nesúdme. Aj preto sme našu verziu nazvali *Dúverná zmlúva, čiže hľadanie politickej vôle*. Ale pripúšťam, že „*nenarodil sa ten, aby sa ľúbil všet*“.

Aby ti z toho ťažko nebolo, vyberieme len tie ľahšie a oprieme sa o bachovské hudobné improvizácie a autorské skladby Borisa Lenka a Jozefa Luptáka.

Premiéra 15. septembra 2011 A. D., v spolupráci s LIC.

SILVESTER LAVRÍK

Juraj Fándly (1750–1811) was an enlightened Catholic priest and a supporter of the reforms of Emperor Joseph II, and therefore also a person who endeavoured to work and refine the community where he lived. According to the rationalistic principles of his time, he wrote in a language that the believers would understand, the so called “berňolákovčina,” which was the language of the western Slovakia scholars. Besides the critique of the contemplative holy orders presented in the piece *Confidential pact between a monk and the devil*, he created an educational piece addressed to local and agricultural workers and beekeepers, but also herbalists and healers. Even though he considered himself akin with Herder and Rousseau, his ideals, similarly to those of the enlightened in Italy and Spain, substantially anticlericalistic. For this, he earned prosecution from his own side, from the leadership in the church. His admirers suggested that planet 16435 should be named after him, as it really is today.

SILVESTER LAVRÍK

SOBOTA | 22. 9. 2012 | 19:30 HOD. | DESIGN FACTORY

HOMO HARMONICUS

SATURDAY | 22ND SEPTEMBER 2012 | 7:30 PM | DESIGN FACTORY

PROGRAM | Johann Sebastian Bach (1685–1750)

- Prelúdium a fuga g mol BWV 854 (Temperovaný klavír II) | Prelude and Fugue in G Minor (The Well-Tempered Clavier II)
- Preludium a fuga E dur BWV 854 (Temperovaný klavír I) | Prelude and Fugue in E Major (The Well-Tempered Clavier I)

Domenico Scarlatti (1685–1757)

- Sonáta C dur K. 132 L. 457 Cantabile | Sonata in C Major K. 132 Cantabile
- Sonáta E dur K. 380 L. 23 Andante comodo | Sonata in E Major K. 380 Andante comodo
- Sonáta E dur K. 135 L. 224 Allegro | Sonáta in E Major K. 135 Allegro

György Ligeti (1923–2006)

- Musica ricercata, výber | extraits (1951–1953)

Boris Lenko (1965)

- Arwa (2010)
- Juta (2010)

John Zorn (1953)

- Road Runner (1986)

BORIS LENKO – akordeón | accordion





Once, about twenty years ago, Aleš Bárta answered my question about what he likes and does not like about the sound of organ by saying: *"I don't like a big sound in big acoustics, which suppresses design and structure of the composition, when the organist overwhelms with a huge, divine' sound without contours rather than with comprehensibility. And this is what an absolute majority of organists do."*

Because of my many years of searching for the essence of the accordion sound and thinking how it is supposed to sound in my interpretation and how it sounds to other people, I have remembered Aleš, realizing that most accordionists also try to overwhelm by the big sound. Most of their records were made in churches with a big reverberation, which annoys me, because I cannot hear the design, cannot perceive details. Moreover, organ was created to unite with God, but accordion?

And details... They represent us, make us different, reveal us, bare us, create us. I have problems with that, of course. I generally use basic ranks, which are difficult to work with and the sound amplitude is relatively limited. This applies especially to the old music, where the efforts to sound like an organ really bother me. I cannot help it in dry acoustics, accordion has no resonance. Every detail, every inaccuracy, every hesitation can be heard. At one of Gustav Leonhardt's last concerts I was amazed by the magnificent music streaming from his tender harpsichord. No possibility of dynamic depiction, no forte, bare, pure harpsichord in hands of a virtuoso. This is my idea and desire: pure, bare, tender sound of accordion, revealing its soul, its inner beauty.

BORIS LENKO

Kedysi, asi pred dvadsiatimi rokmi, mi Aleš Bárta na otázku, čo má a čo nemá rád na zvuku organa, odpovedal: „*Nemám rád velký zvuk vo veľkej akustike, ktorý prekryje kresbu a štruktúru skladby a namiesto zrozumiteľnosti organista ohúri obrovským ,božím' zvukom bez kontúr. A robí to úplná väčšina organistov.*“

Kedže už dlhé roky hľadám podstatu akordeónového zvuku a premýšľam nad tým, ako vlastne znie, ako by mal znieť v mojom podaní a ako znie iným, spomenul som si na Aleša pochopiť, že väčšina akordeonistov sa tiež snaží ohúriť veľkým zvukom. Väčšina nahrávok je vytvorená v kostoloch s veľkým halom, čo mi vadí, lebo nepočujem kresbu a nemôžem vnímať detaily. Okrem toho, organ bol vytvorený pre spojenie s Bohom, ale akordeón?

A detaily... Tie nás prezentujú, odlišujú, prezrádzajú, obnažujú, tvoria. Iste, mám s tým problémy. Používam v zásade základné registre, s ktorými sa ťažko pracuje a zvuková amplitúda je pomerne ohraničená. Platí to najmä pri starej hudbe, kde mi snaha podobať sa organu vyslovene prekáža. V suchej akustike som bezmocný, akordeón nemá rezonanciu. Počúť každý detail, každú nepresnosť i zaváhanie. Na jednom z posledných koncertov Gustava Leonhardta som s úžasom sledoval, aká veľkolepá hudba sa valí z jeho krehučkého čembala. Bez možnosti dynamického stvárňovania, bez forte, obnažené, čisté čembalo v rukách majstra. Taká je moja predstava a túžba. Čistý, obnažený, jemný zvuk akordeónu, odkrytie jeho duše, jeho vnútornej krásy.

BORIS LENKO

SOBOTA | 22. 9. 2012 | 21:00 HOD. | DESIGN FACTORY

SILENZIO

SATURDAY | 22ND SEPTEMBER 2012 | 9:00 PM | DESIGN FACTORY

PROGRAM | Ludwig van Beethoven (1770–1828)

– Sláčikové kvarteto č. 15 a mol op. 132 | String Quartet No. 15, Op. 132 in A Minor (1825)

III. Molto adagio – Andante

„Heiliger Dankgesang eines Genesenen an die Gottheit, in der lydischen Tonart“

Sofia Gubajdulina (1931)

– Silenzio pre bayan, husle a violončelo | Silenzio for Bayan, Violin and Violoncello (1991)

Ludwig van Beethoven

– Grosse Fuge op. 133 (1826)

MILAN PALA – husle | violin

MARIÁN SVETLÍK – husle | violin

PETER VRBINČÍK – viola | viola

JOZEF LUPTÁK – violončelo | violoncello

BORIS LENKO – akordeón | accordion



„Hudba je tichom medzi tónmi.“

CLAUDE DEBUSSY

*„Hudba a ticho sú navzájom späté:
hudba narába s tichom a ticho je plné hudby.“*

MARCEL MARCEAU



Ticho môže v hudbe nadobúdať tisíce podôb a významov. Odmeriava a člení jej plynutie, rozdeľuje i spája. Tóny vznikajú z ticha a opäť v ňom zase doznievajú. Ticho môže byť stíšiením, ktoré vedie k reflexii, no rovnako sa dokáže stať drámou a kričať. Môže byť prekvapením i pointou. Reprezentuje hĺbku, no rovnako ním možno vyjadriť prázdnotu. Hudba narába s tichom a ticho je plné hudby. V roku 1986 mala v západnom Berlíne premiéru symfónia rusko-tatárskej skladateľky Sofie Gubajduliny *Stimmen ... Verstummen ... (Hlasy ... Umlčané ...)*. Vyvrcholením skladby sú dva neobvyklé momenty: všetky nástroje orchestra mlčia, no dirigent diriguje ďalej. Ticho, do ktorého všetko ústi, ticho ako symbol... Gubajduline *Silenzio* prináša o tri dekády neskôr iné ticho – ticho, z ktorého všetko vyrastá. Beethovenove posledné diela vznikali v istom zmysle v podobnom tichu. A možno práve pre toto ticho ostávajú akoby mimo času i priestoru. „*Je v ňom niečo nebeského, viac než ľudská radosť [...] niečo, čo je plodom uzdravenia a úľavy po nesmiernom utrpení,*“ napísal o op. 132 básnik T. S. Eliot. „*Dokonale súčasná skladba, ktorá ostane súčasnou navždy,*“ povedal Igor Stravinskij o *Veľkej fúge*. „*Posvätná pieseň vďačivého uzdraveného Božstvu ...*“ Hudba a ticho, ktoré liečia.

ANDREJ ŠUBA

„*Music is silence between the notes.*“

CLAUDE DEBUSSY

„*Music and silence combine strongly because music is done with silence, and silence is full of music.*“

MARCEL MARCEAU

Silence can attain thousands of forms and meanings in music. It measures and breaks its flow, it isolates and unites. Tones emerge from silence to fade away to silence. Silence can be a quietening leading to reflection as well as it can become a drama and cry out. It can be a surprise as well as the point. It represents depth, but can be an expression of emptiness as well. Music deals with silence, and silence is full of music. The Symphony *Stimmen ... Verstummen ... (Voices ... Silenced...)* by Sofia Gubaidulina, Russian-Tatar composer was premiered in 1986 in Western Berlin. The composition culminates in two unusual moments: no sound is made by any of the instruments in the orchestra, but the conductor continues to gesture. Everything flows into the silence, the silence as a symbol... Three decades later Gubaidulina's *Silenzio* is bringing another silence: the silence that everything emerges from. Beethoven's late works were created in a similar silence, in a certain sense. And maybe it is because of the silence why they do not belong to any specific time or place. „*There is a sort of heavenly, or at least more than human, gaiety [...] which one imagines might come to oneself as the fruits of reconciliation and relief after immense suffering...*,” wrote T. S. Eliot about *Op. 132*. „*[It is] an absolutely contemporary piece of music that will be contemporary forever,*” said Stravinsky about *Grand Fugue*. „*A Convalescent's Holy Song of Thanksgiving to the Deity...*” Music and silence: they heal.

ANDREJ ŠUBA

NEDELA | 23.9.2012 | 15:30 HOD. | DESIGN FACTORY

LIVING ROOM MUSIC | KONCERT PRE DETI CONCERT FOR CHILDREN

SUNDAY | 23RD SEPTEMBER 2012 | 3:30 PM | DESIGN FACTORY



TOMÁŠ BOROŠ | HOSTIA | GUESTS

IVAN ŠILLER

ZUZANA BIŠČÁKOVÁ

FRANTIŠEK KIRÁLY

DALIBOR KOCIAN

Konvergence pozývajú na stretnutie detí, rodičov a ich blízkych, pri ktorom sa každý stane aktívnym hudobníkom. V spoločnej improvizácii vznikne hudobno-tanečné dielo, ktoré napokon zaznie v slávnostnej premiére. Objavíme v sebe zdatných interpretov a skladateľov. Objavíme nové priestory hudby, myslenia, cítenia a vnímania. Hudobno-pedagogický workshop pre deti všetkých vekových kategórií i dospelých vedie **Tomáš Boroš**. V rámci stretnutia zaznie aj skladba Johna Cagea *Living Room Music* v podaní **Ivana Šillera** a jeho priateľov.

Convergence festival is inviting children, their parents and relatives to an event where everyone will become a musician. A musical-dance piece will be created through cooperative improvisation, and will be performed at the premiere at the end. We will find talented performers and composers within ourselves. We will find new spaces in music, thinking, feeling and understanding. The music-education workshop for children of all ages as well as for adults is led by **Tomáš Boroš**. There will be a performance of John Cage's *Living Room Music* by **Ivan Šiller** and his friends at the event.

NEDEĽA | 23.9.2012 | 20:00 HOD. | DESIGN FACTORY OPEN AIR

ZELENÁ POŠTA LIVE

SUNDAY | 23RD SEPTEMBER 2012 | 8:00 PM | DESIGN FACTORY OPEN AIR



PAVOL HAMMEL – spev | vocal

MARIÁN VARGA – klávesy | keyboard

COLLEGIUM MUSICUM

FEDOR FREŠO – basová gitara | bass guitar

FRANTIŠEK GRIGLÁK – sólová gitara | electric guitar

MARTIN VALIHOŘA – bicie | drums

PETER PRELOŽNÍK (ako hosť) – klávesy | keyboard

Na albume *Zelená Pošta* (1972) sú podpísaní Marián Varga a Pavol Hammel, ale faktom je, že ho nahrávala kompletná skupina Collegium Musicum s gitaristom Rastom Vachom, obohatená o prominentného českého gitaristu Radima Hladíka v produkcii Fedora Freša. Bez akýchkoľvek pochybností možno povedať, že je to jeden z najvýznamnejších pesničkových albumov slovenskej hudby a aj na zahraničných progrockových portáloch má vynikajúcu povest.

Marián Varga, poučený piesňami Prúdiv aj sebavedomým art rockom Collegia vytvoril spolu s Hammelom kolekciu mimoriadnych piesní. Každá je originálna, a pritom držia pokope v jednom doladenom celku, čo bolo na pôvodnom vinyle zdôraznené aj tým, že absentovali drážky medzi skladbami. Piesne charakterizuje obrovská skladateľská, aranžérska a muzikantská invencia, pestrosť a predovšetkým nadčasovosť. Náklady a štýly sa striedajú, všetko to zastrešuje Hammelova civilnosť, Vargove klávesy a hutná rytmika spolu s Hladíkovou (alebo Vachovou) gitarou zaberajú mocnými tempami. Zdá sa, že *Zelená pošta* je veľmi vážny kandidát na slovenského Seržanta Peppera – v neuveriteľne zovretom celku si neprotirečia hravosť a premýšľavosť, hľadačstvo a suverenita, experiment a istota.

MARIAN JASLOVSKÝ

Zelená Pošta (Green Post) is an album (released in 1972) by Marián Varga and Pavol Hammel, but it actually was recorded by all members of Collegium Musicum together with guitarist Rastó Vacho and a prominent Czech guitarist Radim Hladík and produced by Fedor Frešo. Doubtless we can say that this is one of the most important Slovak music song albums and it has an excellent reputation also on foreign prog rock portals.

Marián Varga – experienced from songs by Prúdy as well as from a confident art rock by Collegium – and Hammel co-wrote a collection of extraordinary songs. Each of these songs is unique, but they hold together in harmonized unity, which was emphasized also by absence of grooves on the original vinyl. What is characteristic for the album is a great inventiveness of the composers, arrangers and musicians, a colourfulness of the songs, and above all, music of permanent value.

Moods and styles are changing and it is all connected by Hammel's ease and drive of Varga's keys, rich rhythmic and Hladík's (or Vacho's) guitar.

Zelená pošta seems to be a very serious candidate for a Slovak Sergeant Pepper: playfulness and thoughtfulness, search and confidence, experiment and tradition that do not contradict each other in this amazingly compact integrity.

MARIAN JASLOVSKÝ

Milan Adamčiak, po štúdiách na žilinskom konzervatóriu – odbor violončelo (1962–1968), absolvoval hudobnú vedu na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave (1968–1973). Dvadsať rokov pôsobil na Ústave hudobnej vedy Slovenskej akadémie vied (1971–1991), pričom predmetom jeho výskumu bol vzťah hudby a vizuálneho umenia v období 20. storočia. Okrem svojich súpútnikov – priekopníkov umenia akcie na Slovensku, často a rád spolupracoval s mladšou generáciou umelcov, ktorú čiastočne formoval aj počas jeho pedagogického pôsobenia na Vysokej škole muzických umení v Bratislave. Spolu s Petrom Machajdíkom a Michalom Murinom založil súbor Transmusic comp. (1989), tri mesiace na to sformoval Spoločnosť pre nekonvenčnú hudbu – SNEH (1990), ktorá v Bratislave organizovala Festival intermedialnej tvorby (1991, 1992). V tom čase v Slovenskej národnej galérii kurátoruje výstavu Johna Cagea – Partitúry (1992) a spoluprispeva k jeho osobnej účasti na vernisáži. Posledné roky intenzívne koexistuje s Michalom Murinom, s ktorým uskutočňuje dlhodobý projekt *Altruismus as Arttruismus* a taktiež pracujú na inventarizácii Adamčiakovho diela. Prvým publikovaným výstupom ich selekcie je kniha *Archív I – EXPO*, ktorá zverejňuje časť Adamčiakových literárnych experimentov z obdobia 1964–1972. *Archív II* sa bude venovať jeho konkrétnej poézii z rokov 1964–1972. Aktuálne spolu pripravujú *Archív III*, ktorý mapuje, systematizuje a komentármi opatruje jeho takmer 50 rokov trvajúcu tvorbu grafických partitúr. Od roku 2010 Milan Adamčiak žije a tvorí v okolí Banskej Belej.

Muriel Cantoreggi (husle, FR) – narodila sa vo Francúzsku, detstvo strávila v Luxemburgsku. Hru na husliach študovala v Paríži (R. Pasquier), Utrechte (W. Liberman) a na berlínskej Hans Eisler Hochschule u Christophu Poppena. V r.1993 bola ocenená na Medzinárodnej súťaži Marguerite Long-Jacques Thibaudovej. Pôsobila ako koncertná majsterka Mládežníckeho orchestra Európskej únie a pod taktovkou dirigentov ako Carlo Maria Giulini, Vladimir Ashkenazy a Bernard Haitink. V r.1995–2007 pôsobila na rovnakom poste v Mníchovskom komornom orchestri. Od r.2009 je M. Cantoreggi profesorou na Hochschule für Musik Freiburg. Patrí k umelcom, ktorí často nahrávajú a ich hudba zaznieva prostredníctvom rozhlasového vysielania. Účinkovala na nahrávkach Barryho Guya FOLIO, ako sólistka v diele Triptychon Franka Martina (ECM) a na CD Polyptique s Deutsche Radio Philharmonie pod taktovkou Ch.Poppena. Jej repertoár siaha od baroka po súčasné diela, významnú úlohu v ňom hrá komorná hudba.

Yuval Gotlibovich (viola, IL) – držiteľ ocenení z mnohých národných i medzinárodných súťaží (o.i. International Lionel Tertis Viola Competition). Ako sólista vystúpil s Jerusalemským Symphony, Tel Aviv Soloists, Texas Festival Orchestra a Ostrobothnian Chamber Orchestra. Spolupracuje s renomovanými interpretmi, koncertoval vo Wigmore Hall

a v Kennedy Center. Je pravidelným hosťom festivalov Kuhmo, Korsholm, Roundtop, Giverny a Villefavard. Gotlibovich je najmladším profesorom na Indiana University, od budúceho roku bude pedagogicky pôsobiť aj na Conservatorio della Svizzera Italiana a ako asistent Diemuta Poppena na Escuela Superior de Música Reina Sofía. Medzi jeho aktuálne aktivity patrí nahrávka komornej hudby J.Francaixa s Trio di Colore a hudba k filmu *Cabinet of Dr. Caligari*, ktorý bude mať v novembri izraelskú premiéru.

Tomáš Boroš (SK) – pedagóg, skladateľa redaktor, študoval hud.výchovu a slov.jazyk na Katedre hud.výchovy UKF v Nitre, kompozíciu a klavír na VŠMU v Bratislave (V.Bokes, Z.Paulechová). Počas štúdia získal štipendiá na kurzy v Darmstadte a Reichenau. Pôsobí ako vedúci Katedry hud.výchovy na Pedagogickej fakulte UK v Bratislave a ako hud.redaktor v RTVS. Jeho kompozície zazneli na festivaloch Melos-Étos, Večery novej hudby, Nová slov.hudba v podaní Slov.filharmonie, VENI ensemble, Melos-Ethos Ensemble, Opera Aperta, Požoh sentimentál a d.

Igor Karško (husle, SK/CH) – prešovský rodák, absolvent AMU v Prahe a Menuhinovej akadémie v Gstaade (Švajčiarsko), v súčasnosti pôsobí ako koncertný majster Luzernského symfonického orchestra a člen komorného súboru The Serenade Trio. Ako koncertný majster barokového orchestra La Scintilla podnikol v r.2005 turné po USA s Ceciliou Bartoli, s ktorou nahral aj CD *Maria Malibran*. Je zakladateľom zoskupení La Banda Antix a La Gioconda, členom Les Musiciens du Louvre. Pôsobí ako profesor na Musikhochschule v Luzerne. Ako sólista i člen komorných zoskupení koncertoval po celej Európe, je pravidelným hosťom festivalu Konvergenzie. Od r. 2010 vedie s violončelistom Thomasom Demengom súbor Camerata Zürich.

Silvester Lavrík (režia, SK) – režisér, dramatik, prozaik, publicista a prekladateľ. Pracoval ako učiteľ, riaditeľ reklamnej agentúry, v r.2000–2003 bol um. šéfom Mestského divadla Zlín. Dlhodobou spolupracoval so Slovenským rozhlasom, v r.2005–2009 zastával funkciu riaditeľa Rádia Devín, v súčasnosti pracuje ako režisér v RTVS. Je autorom viac než troch desiatok divadelných hier, inscenovaných na Slovensku, v Čechách, Srbsku, Poľsku, Maďarsku, Francúzsku a USA, za ktoré získal viaceré ocenenia. Ako režisér spolupracoval so SND, Divadlom SNP Martin, Trnavským divadlom, Divadlom Astorka Korzo 90 Bratislava, Bábkovým divadlom na Rázcestí B.Bystrica, Divadlom Aréna Ostrava (CZ), Jihočeským divadlom České Budějovice (CZ) a Theatre LaMaMa New York (USA). Je držiteľom Ceny Alfréda Radoka (*Katarína, Posledný letný deň*/2005, 2006), Dráma 2000 (*Uschni láska moja*). Tvorivý čin roka (*Zdtíšie s matkou, Hájnikova žena*/1998, 2000), Ceny Literárneho fondu (*Žltá žltá Italia, Tichý dom*/2005, 2007) a Nová dráma (*Jurgova Hana*/2008). Knižne mu vyšli tituly *Allegro barba-*

ro (LCA 2002) *Ester a Albatros* (pod menom Hana Naglik, JAGA 2004 – cena MK SR za najkrajšiu knihu roka), *Zlodeji* (LCA 2005), *Perokresba* (LCA 2006, nominácia na literárnu cenu Anasoft Litera 2006), *Villa Lola* (LCA 2004) a monodráma *Hry* (Divadelný ústav Bratislava 2007).

Boris Lenko (akordeón/bandoneón, SK) – absolvent žilinského Konzervatória (A.Pittner) a VŠMU v Bratislave (M.Szőkeová) začal medzinárodnú kariéru úspechmi na súťažiach, najmä víťazstvom v Andrezieux-Bouthéon v r.1987. V 90.rokoch sa zaradil medzi etablovaných interpretov s pravidelnou koncertnou a nahrávacou činnosťou. Lenko predstavuje typ všestranného hudobníka so záberom od klasického repertoáru, súčasnej hudby, cez rôzne crossoverové projekty (Požoh sentimentál, Phurikane gila, ALEA, Chassidic Songs, Triango). V slov.kontexte vnesol do akordeónového repertoáru viaceré novátorské prvky, najmä uvádzaním diel osobností povojnovej americkej a európskej scény (Zorn, Kagel, Lindberg, Klucevsek, Vierk, Berio, Sørensen) či premievovaním a iniciovaním nových slov.diel (Beneš, Zagar, Burlas, Machajdík, Zeljenka, Szeghy, Piaček, Iršaj, Burgr, Kupkovič). Vystupuje na festivaloch súčasnej hudby (Večery novej hudby, Melos-Étos). V r.2001 mal ako prvý akordeonista v histórii BHS celovečerný recitál. O rok neskôr sa predstavil na prominentnom festivale súčasnej hudby Varšavská jesen. B.Lenko sa stal priekopníkom uvádzania diel A.Piazzollu na Slovensku, v r.2001 založil komorný súbor ALEA (akordeón, husle, klavír, kontrabas), sústreďujúci sa na interpretáciu Piazzollovej hudby. Lenkovo očarenie argentínskym tangom vyústilo v posledných rokoch do spolupráce s P.Breinerom v úspešnom projekte Triango. Venue sa i vlastnej tvorbe, je docentom na VŠMU v Bratislave. Od r.2008 žije v Mníchove.

Jozef Lupták (violončelo, SK) – jedna z osobností profilujúcich slov.hudobnú scénu. Absolvent VŠMU v Bratislave a Royal Academy of Music v Londýne (R.Cohen). Realizoval viacero CD nahrávok (o.i. Bachove *Suity pre sólové violončelo*, projekt *Cello* spájajúci výtvarné umenie a súčasnú hudbu inšpirovanú tvorbou J.S.Bacha, premiéry diel V.Godára, live záznam recitálu v Londýne), stál pri zrode početných diel súčasných autorov. Je spoluzakladateľom súboru Opera Aperta, iniciátorom a umelckým riaditeľom festivalu Konvergenzie. Pravidelne koncertuje na pódiiach v Európe i zámori, vedie majstrovské kurzy. Okrem klasickej hudby sa venuje tiež improvizácii a alternatívnym hudobným projektom (o.i. *Chassidic Songs* s akordeonistom B.Lenkom, huslistom M.Valentom a rabinom B.Myersom). Aktuálne pracuje na nahrávke violončelových koncertov, ktoré pre neho skomponovalo päť slovenských skladateľov. V r.2010 získal Cenu ministra kultúry SR. www.jozefluptak.com

Milan Paľa (husle, SK) – študoval na konzervatóriu J.L.Bel-
lu v B.Bystrici (P.Strenáčík). Po absolvovaní pokračoval na
viedenskej Univerzite für Musik und darstellende Kunst

a vysokoškolské štúdium ukončil na Janáčkovej akadémii múzických umení v Brne (F.Novotný). Je nositeľom ocenení z domácich a medzinárodných súťaží (Concours Moderne Riga, Súťaž Leoša Janáčka v Brne, Súťaž Bohuslava Martinů, Anglo-Czecho-Slovak Trust London a i.), zúčastnil sa viacerých medzinárodných majstrovských kurzov (V.Spivakov, S.Jaroševič a J.Guillou). Ako sólista spolupracoval so štátnou filharmóniou Brno, Slov.filharmóniou, Symfonickým orchestrom Slov.rozhlasu, Rozhlasovým orchestrom v Kyjeve, Petrohradským kongresovým orchestrom, Petrohradským filharmonickým orchestrom, Capella of St.Petersburg a dirigentmi ako Th.Guschlbauer, A.Černušenko, D.Švec, P.Gribanov a i. Koncertoval vo Švajčiarsku, Francúzsku, Rusku, na Ukrajine, Nemecku, Rakúsku i Malte. V r.2009 získal Cenu Ludovíta Rajtera za výnimočné interpretačné kvality a ojedinelý prístup k slovenskej hudbe, ktorá si prostredníctvom jeho strhujúceho podania získava pozornosť nielen na domácom, ale aj zahraničných pódioch.

Nora Skuta (klavír, SK) – zakladajúca členka súboru Opera Aperta patrí v súčasnosti medzi najvýznamnejších medzinárodne aktívnych slov.klaviristov. Je vyhľadávanou komornou i sólovou hráčkou a zanietenou interpretkou súčasnej hudby. Pravidelne vystupuje na medzinárodných festivaloch, v súčasnosti užko spolupracuje so súborom Österreichisches Ensemble für Neue Musik. V r.2006 nahrala pre vydavateľstvo Hevhetia na SACD *Sonáty a interlúdiá* Johna Cagea, ktoré vysoko hodnotila domáca i zahraničná kritika. CD bolo v Londýne vybrané do knihy renomovaného kritika BBC Music Magazine Rogera Thomasa *1001 Classical CDs you must hear, before you die*.

Marián Svetlík (husle, SK) – študoval na Konzervatóriu v Žiline a na JAMU v Brne. Zúčastnil sa viacerých domácich i zahraničných kurzov (A.Moravec, M.Jelínek, F.Novotný, S.Jaroševič, B.Henri Van de Velde). Ako sólista účinkoval so SKO Žilina a Janáčkovým akademickým orchestrom v Brne. Bol členom sl.kvarteta Icarus Quartet, s ktorým získal viaceré ocenenia na súťažiach komornej hry a členom SKO B.Warchala. V súčasnosti je koncertným majstrom Symfonického orchestra Slovn.rozhlasu.

Benjamin Schmid (husle, AT) – narodil sa vo Viedni a vyrástol v Salzburgu. V r.1992 zvíťazil v Londýne Súťaž Carla Flescha, kde získal aj cenu Mozarta, Beethovena a publika. Odvtedy koncertoval na najznámejších pódioch s renomovanými orchestrami ako Viedenská filharmonia, Philharmonia Orchestra London, Petrohradská filharmónia, Concertgebouw Amsterdam pod taktovkou dirigentov ako Christoph von Dohnányi, David Zinman, Seiji Ozawa alebo Ingo Metzmacher. Ako jeden z najvšestrannejších huslistov dneška uplatňuje svoje schopnosti sólistu (jeho rozsiahly repertoár obsahuje okrem štandardných diel i husľové koncerty Hartmanna, Guldau, Korngolda, Muthspiela, Szymanowského, Lutoslawského

a Schönberga) i jazzového hráča. B.Schmid nahral 40 CD, ktoré získali ocenenia ako Echo Klassik Prize, Gramophone Editor's Choice alebo Strad Selection. V júni 2011 sa predstavil s Viedenskými filharmonikmi pod taktovkou Valeryho Gergieva v husľových koncertoch Paganiniho a Kreislera. Záznam z vystúpenia bol vysielaný na celom svete a vyšiel ako DVD v Deutsche Grammophon. B.Schmid pôsobí ako profesor na Mozarteu v Salzburgu, vedie majstrovské kurzy vo Švajčiarsku. Hrá na nástroji Stradivariho z r. 1731.

Ronald Šebesta (klarinet, SK) – zanietený propagátor súčasnej hudby, rešpektovaný hráč na dobových nástrojoch, vyhľadávaný komorný partner. Študoval na Konzervatóriu a na VŠMU v Bratislave. Počas štúdií absolvoval stáž na Conservatoire de Région v Boulogne. Od r.1993 je 1.klarinistom SOSR-u, od r.1996 aj orchestra Cappella Istropolitana. Sporadicky vystupuje ako sólista so slov.komornými orchestrami. R.1988 bol spoluzakladajúcim členom VENI ensemble. Dominantnou líniou jeho záujmu je komorná hudba s dôrazom na tvorbu 20.stor. až podnes. V rámci tohto smerovania sa r.1997 stal spoluzakladateľom súboru Opera Aperta, je stálym členom improvizáčného zoskupenia DON@U.com. V r.2004 bol zakladajúcim členom LOTZ tria dobových basetových rohov 18. storočia, s ktorým nahral dve úspešné CD s dielami Juraja Stražického a kompozíciami súčasných slov.skladateľov (Hevhetia, Hudobný fond). Od r.2002 pôsobí na VŠMU ako pedagóg hry na klarinete, kde r.2007 obhájil doktorandskú prácu so zameraním na zvukovosť klarinetu.

Eva Šušková (spev, SK) – študovala spev na VŠMU v Bratislave (prof. V.Stracenská), kde je v súčasnosti poslucháčkou doktorandského štúdia (prof. P.Mikuláš). Paralelne so študijnopedagogickými a organizačnými aktivitami sa profiluje ako výrazná osobnosť koncertného života. Na slov. i zahraničných scénach (Česko, Francúzsko, Rakúsko, Poľsko) stvárnila viaceró významných postáv ako Tatiana, Desdemona, či Fiordiligi. Na konte má o.i. uvedenie a nahrávku Hummelovej opery *Mathilde de Guise*, ale i premiéry šiestich pôvodných slovenských oper. Jej intenzívny vzťah k slov. hudbe sa odráža v množstve premiér, rekonštrukcií a novodobých predvedení skladieb staršieho dátá či diel, ktoré jej boli dedikované. Orientuje sa v širokom repertoári, zahŕňajúcom diela Stravinského, G.Benjaminia, Kurtága, Beria, Ravela, Bartóka, Jarellu, Kagela, Tavenera a d. Najnovším prírastkom je scénické naštudovanie Schönbergovej monodrámy *Pierrot Lunaire op.21*. Účinkovala na významných európskych festivaloch (Gaida, Pražské premiéry, BHS, Melos-Étos, Zémplení fesztivál, Konvergencie a i.), realizovala viaceró nahrávok (Brilliant Classics, CPO, Dynamic, Slovenský rozhlas, Hudobný fond, Diskant) či autorských projektov (secretVOICE, Koncerty v prírode) s telesami ako Prague Modern, Quasars Ensemble, Solamente naturali, Janáčkova filharmonie Ostrava, Slovenská filharmónia, Symfonický orchester Slov.rozhlasu a d.

Peter Vrbinčík (viola, SK) – oravský rodák, študoval na Konzervatóriu v Žiline (J.Glasnák) a bratislavskej VŠMU (J.Hošek). Bol hosťujúcim študentom na Hochschule für Musik und darstellende Kunst vo Viedni (T.Kakuska/Alban Berg Quartett), členom Gustav Mahler Jugend Orchestra, The Youth Orchestra of United Europe (C.Abbado), France Youth Orchestra (E.Krivine). Zúčastnil sa majstrovských kurzov u K.Koďouska a S.Palma. V r.1989–1993 bol členom Slovenskej filharmónie, od r.1987 pôsobil v súbore súčasnej hudby VENI ensemble, do r.2003 zúčastňoval post 1.violistu v Cappelle Istropolitana. Ako sólista sa predstavil na BHS, so Symf.orchestrom Slov.rozhlasu, Cappellou Istropolitanou a SKO B.Warchala. V súčasnosti je riaditeľom súkromnej hudobnej školy v Jabľonovom a pôsobí v súborech starej hudby Solamente naturali, Musica aeterna a Haydn Sinfonietta Wien.

The Hilliard Ensemble (UK) patria pre svoje impozantné renomé v oblasti starej i súčasnej hudby medzi najlepšie svetové komorné vokálne zoskupenia. Ich osobitý štýl a výnimočná muzikalita nadchli poslucháčov rovnako v stredovekom a renesančnom repertoári, ako aj v dielach žijúcich skladateľov. Vznik súboru, ktorý nasledoval rad úspešných nahrávok starej hudby pre EMI (mnohé boli opäť vydané vo vydavateľstve Virgin; existuje tiež internetový predaj Hilliard LIVE, momentálne pod značkou Coro), sa datuje do r.1980. Od začiatku však skupina venuje rovnakú pozornosť aj súčasnej hudbe. Nahrávka Pärtových *Pošíí* z r.1988 (nasledovaná *Litániami*) bola začiatkom intenzívneho vzťahu so skladateľom i mníchovskou spoločnosťou ECM. Súbor nedávno dohodol spoluprácu s ďalšími autormi z pobaltských štátov, vrátane V.Tormisa a E.-S.Tüüra, čím sa repertoár Hilliard s menami ako G.Bryars, H.Holliger, J.Casken alebo J.MacMillan rozšíril o nové skladby. Okrem a cappella nahrávok sú výsledkom spolupráce s ECM aj albumy *Officium* a *Mnemosyne* s J.Garbarekom – partnerstvom, ktoré stále pokračuje, a CD *Morimur* s nemeckým barokovým huslistom Ch.Poppenom a sopranistkou M.Mauchovou. Súbor pokračuje v nadväzovaní kontaktov so žijúcimi skladateľmi a participovaní na vokálno-inštrumentálnych skladbách. V r.1999 premiéroval s Londýnskym filharmonickým orchestrom (dir.K.Nagano) skladbu *Miroirs des Temps* Unsuka China, s Philadelphia Orchestra uviedli MacMillanovo *Quickening*, premiérovane na BBC Proms. S Newyorskou filharmóniou (dir.L.Maazel) predstavil v premiére 3.*symfóniu* S.Hartkeho, aktuálne spolupracoval s Mníchovským komorným orchestrom na novej skladbe E.-S.Tüüra. V r.2007 spojili Hilliard svoje sily s Drážďanskou filharmóniou v premiére *Nunc Dimittis* ruského skladateľa A.Raskatova (nahrávané pre ECM). Nový impulz pre súbor znamenala premiéra hudobno-divadelného projektu H.Goebbelsa *I went to the house but did not enter* v produkcii Théâtre Vidy, Lausanne (august 2008), prezentovaná v Edinburgu a následne po celej Európe a USA. S vydáním CD *Officium Novum*, ktoré je tretím stretnutím súboru

s J. Garbarekom na labeli ECM, súbor pokračuje v koncertovaní po Európe. Umelecké aktivity The Hilliard Ensemble zahŕňajú spoluprácu s Alexandrom Raskatovom, premiéru nového diela Nica Muhlyho a koncertovanie so súborom viol Fretwork. www.hilliardensemble.demon.co.uk

VENI ensemble (SK) – vznikol na sklonku r.1987 z iniciatívy nadšencov z radov skladateľov a interpretov (v tom čase prevažne študujúcich na VŠMU v Bratislave), ktorých spájala túžba po hľadaní a slobodnom vyjadrovaní vlastných názorov a postojov prostredníctvom hudby. Základom otvoreného zoskupenia hudobníkov je niekoľko stálych členov, ktorí si na spoluprácu prizývajú podľa potreby ďalších (za 20 rokov existencie sa v súbore vystriedalo úctyhodné množstvo viac ako 180 slov. a zahraničných hudobníkov). Ťažisko aktivít VENI ensemble predstavujú najmä koncerty na domácom a zahraničných festivaloch súčasnej hudby, ale súbor tiež sporadicky nahráva pre domáce a zahraničné médiá. V r.1990–2005 nahral VENI ensemble jednu profilovú LP platňu, dve profilové CD a na troch ďalších sa podieľal. V r.2008 košické vydavateľstvo HEVHETIA prinieslo na trh novú CD BRATISLAVA so skladbami, ktoré vznikli na základe objednávok súboru (Ayres, Boroš, Cameron, Matej, Wolff). VENI ensemble spolupracoval s mnohými dirigentmi, sólistami a súbormi ako Amadinda Percussion Group, J.Baán, T.Battista, H.Davies, D.Dramm, H.Jeffery, M.Kožená, M.Lejava, J.Lewitová, OVER4tea, A.Popovič, Z.Ráč, J.Rose a Ď. Kmeňový repertoár VENI ensemble tvoria predovšetkým pôvodné diela skladateľov zoskupených okolo súboru, diela názorovo spriaznených autorov zo zahraničia a diela osobností hudby 20. stor., ktorých tvorba bola impulzom k zrodu a formovaniu hudobných poetík uvedených skladateľov (Ives, Varèse, Scelsi, Cage, Xenakis, Brown, Feldman, Riley a i.). Časť repertoáru VENI ensemble sa formovala a formuje v priamej spolupráci s mnohými významnými skladateľmi súčasnosti (Andriessen, Ayres, Bryars, Burlas, Cameron, Davies, Dramm, Fox, Graham, Jeffery, Krauze, Newman, Reich, Sharp, Tenney, Wolff a i.)

studEND.doc (SK) – súbor študentov (a pedagógov) VŠMU, ktorý sa prvýkrát sformoval v r.2005 v rámci predmetu Štúdium repertoáru hudby 20. a 21. stor., v istom zmysle stále zaniká a nanovo vzniká. Zaniká na konci šk. roka a nanovo vzniká v procese vyučovania. Obsadenie aj program sa teda menia podľa toho, akí študenti sa na vyučovanie prihlásia. Ukázalo sa, že niektorí (bývalí) študenti sa do súboru vracajú, aj keď už nie sú súčasťou vyučovania. Okrem toho sa v súbore objavujú príležitostne hráči, pochádzajúci z externého prostredia a procesu štúdia nového repertoáru sa zúčastňujú z osobnej iniciatívy. Vzniká tak hybrid šk. aktivity a trvalejšej platformy pre mladých ľudí, ktorí majú záujem prekročiť rámec bežnej ponuky vo vyučovaní na slov. umeleckých školách a venovať svoju energiu a čas oblasti umenia, o ktorej sa v rámci svojho štúdia nedozvedia nič alebo takmer

nič. Od r.2010 sú viacerí súčasní aj bývalí absolventi okrem toho súčasťou medzinárodnej vzdelávacej aktivity, iniciovanej kľúčovými hráčmi súboru VENI ensemble, ktorá sa v našej verejnosti postupne etabluje pod názvom VENI ACADEMY. Vytvorenie súboru študentov (a pedagógov) ako aj prirodzeného prostredia pre štúdium vybraného repertoáru hudby 20. a 21. stor. v rámci vyučovacieho procesu priniesie perspektívu postupného nárastu záujmu o túto časť hudobnej kultúry a povedie k posilneniu vedomia, že poslaním umelca každej doby je žiť naplno „tu a teraz“ a nie (iba) „tam a vtedy“... Koncert na Konvergenciách je výstupom programu minulého školského roka, kedy boli jeho významnou súčasťou aj grafické, verbálne a inak „otvorené“ partitúry Milana Adamčiaka. DANIEL MATEJ

Quasars Ensemble – založil v r.2008 skladateľ Ivan Buffa za účelom naplnenia interpretačnej idey zdieľanej s hudobníkmi svojej generácie. Odvtedy sa súbor prezentuje na domácom aj zahraničných pódiiach a uvádza diela svetovej literatúry, ako aj tvorbu slov. skladateľov. Quasars Ensemble je prvým slovenským interpretom diel autorov ako T.Murail, M.Jarrell, S.Sciarrino, B.Sørensen či G.Grisey. Medzi priority súboru však patrí taktiež konfrontácia repertoáru baroka, klasickeho-romantickej epochy s celkom novými skladbami, ako aj prezentácia dôležitých ansámblových diel 20. storočia. Dramaturgická koncepcia koncertných programov preferuje tematickú jednotu skladieb, priestor je venovaný aj skladbám mladých autorov. Súbor pravidelne hostuje na festivaloch a koncertoch v Nemecku (Ost-West-Podium Kassel, Villa Concordia Bamberg), Rakúsku, Švajčiarsku, Portugalsku (Musica Viva Lisabon, Festivals de Outono Aveiro), Česku (Forrest Kroměříž, Ostravské dni, Čtvero ročných období Ostrava, Svatováclavský hudební festival Ostrava), Poľsku (Krakow Composers Festival), Maďarsku (Arcus Temporum), Bulharsku (Varna Summer International Music Festival). Okrem účinkovania na najvýznamnejších festivaloch a abonmentných filharmonických koncertoch na Slovensku realizuje aj vlastné cykly koncertov v Bratislave, v menších mestách po celom Slovensku ako aj festivalový projekt Quasars Ensemble & Košice. Z množstva realizovaných nahrávok pre vydavateľstvo HEVHETIA vzišlo CD s názvom „Contemporary Reflections“ s dielami súčasných svetových aj slovenských skladateľov, pri príležitosti 100. výročia úmrtia G.Mahlera so sólistkou P.Noskaiovou zasa CD s konfrontáciou symfonických kompozícií G.Mahlera, C.Debussyho v komorných úpravách A.Schönberga s piesňovým dielom A.Albrechta. Profilové nahrávky V.Bokesa či L.Boržika boli realizované Hudobným fondom. Quasars Ensemble bol odmenený štipendiom, vrámi ktorého sa v r.2012 stal jedným zo sídelných komorných súborov počas Letných kurzov v nemeckom Darmstadte.

Milan Adamčiak – studied musicology at the Philosophical Faculty, Comenius University in Bratislava (1968–1973) after studying the cello at the Zilina conservatoire (1962–1968). He worked in the department of musical studies at the Slovak Academy of Sciences (1971–1991) for twenty years, where he studied the relationship between music and the visual arts in the twentieth century. Besides his peers, he often liked to work with the younger generation of artists that he helped form during his time of teaching at the University of Musical Arts in Bratislava. Together with Peter Machajdik and Michal Murin he founded the Transmusic comp. group (1989) and three months later, he formed the Society for Unconventional Music – SNEH (1990), which organized the Intermedia festival (1991, 1992). It was at that time that he curated an exhibition at the Slovak National Gallery called *John Cage – Scores* (1992) and personally contributed to bringing Cage attend the opening. In the last couple of years, he has been closely cooperating with Michal Murin, with whom he has been working on a long-term project *The Altruism as Artruism*. They both have been inventorying Adamčiak's work. Their first published work is the *Archive I – EXPO* book, which makes public some of Adamčiak's literary experiments from the time between 1964 and 1972. *Archive II* will be dedicated to his concrete poetry from the years between 1964 and 1972. Right now, they are working on *Archive III*, which maps, systematizes and comments on his almost fifty year long work on graphic scores. Since 2012, Milan Adamčiak has been living and working in the area of Banská Belá.

Muriel Cantoreggi (violin, FR) – was born in France, and spent her childhood in Luxembourg. Her violin studies took her to Paris, in the class of Régis Pasquier, then to Utrecht, where she studied with Wiktor Liberman, and finally to Berlin, finalizing her studies at the Hans Eisler Hochschule with Christoph Poppen. In 1993 she was a prizewinner of the Marguerite Long-Jacques Thibaud international competition. Muriel was a concertmaster of the EUYO and performed under great conductors such as Carlo Maria Giulini, Vladimir Ashkenazy and Bernard Haitink. She then took up the concertmaster position in the Munich Chamber Orchestra, which she led from 1995 till 2007. Since 2009 Muriel has been professor at the Hochschule für Musik Freiburg. She is much broadcast and recorded, recently for ECM, with Barry Guy's FOLIO, and as soloist in Frank Martin's Maria Tryptichon and Polyptyque with the Deutsche Radio Philharmonie under Christoph Poppen. Her repertoire extends from baroque to contemporary and chamber music also has a leading role in her musical life.

Yuaul Gotlibovich (viola, IL) – received awards from many national and international contests (including International Lionel Tertis Viola Competition). As a soloist he performed with Jerusalem Symphony, Tel Aviv Soloists, Texas Festival Orchestra and Ostrrobohnian Chamber Orchestra. He col-

laborates with renowned performers, he concerted in Wigmore Hall and Kennedy Center. He is a regular guest of festivals Kuhmo, Korsholm, Roundtop, Giverny, and Villefavard. Gotlibovich is the youngest professor at Indiana University, starting next year he is going to teach at Conservatorio della Svizzera Italiana and work as an assistant of Diemut Poppen at Escuela Superior de Música Reina Sofía. Among his current activities we can find the recording of chamber music by J. Francaix with Trio di Colore and soundtrack to Cabinet of Dr. Caligari which will have a premiere in Israel in November.

Igor Karško (violin, SK/CH) – born in Prešov, Karško is a graduate of the Academy of Musical Arts in Prague and the Menuhin Academy in Gstaad (Switzerland). He is currently the concertmaster of the Lucerne Symphony Orchestra, and the member of The Serenade Trio chamber ensemble. He toured the USA in 2005 as concertmaster of the La Scintilla Baroque orchestra, with Cecilia Bartoli as soloist. He also recorded a CD named *Maria Malibran* with her. Karško is the founder of the La Banda Antix and La Gioconda ensembles and a member of Les Musiciens du Louvre. He holds professorship at the Musikhochschule Luzern. As a soloist and a member of chamber ensembles Karško has performed all over Europe and he is a regular guest performer at the Convergence festival.

Silvester Lavřík (director, SK) – an accomplished director, playwright, prose writer, publicist and translator. He worked as a teacher, a director of an advertisement agency; in 2000–2003 he was an art director of the Zlín City Theater. He has worked with the Slovak Radio for a long time; in 2005–2009 he was the director of the Devín Radio, currently he works as a director in the RTVS (Slovak Radio and Television). He has written more than 30 plays that were staged in Slovakia, Czech Republic, Serbia, Poland, Hungary, France and the USA, and for which he received several awards. As a director he worked with the SND (Slovak National Theater), SNP Theater in Martin, Trnava Theater, Astorka Korzo 90 Theater in Bratislava, Puppet Theater on the Crossroads in Banská Bystrica, Arena Theater in Ostrava (CZ), South Bohemian Theater in České Budějovice (CZ) and Theatre LaMaMa in New York (USA). He is a laureate of the Alfréd Radok Award (for plays *Katarína*, *Posledný letný deň* – *The Last Summer Day*/2005, 2006), Drama 2000 award (*Uschni láska moja* – *Shriveled, My Love*), The Creative Act of The Year Award (*Zátišie s matkou* – *Still Life With a Mother*, *Hájkikova žena* – *Woodsmen's Wife*/1998, 2000) Literary Fund Award (*Žltá žltá Ialia* – *Yellow Yellow Lilly*, *Tichý dom* – *A Quiet House*/2005, 2007) and the New Drama award (*Jurgova Hana*/2008). He is an author of books: *Allegro barbaro* (LCA 2002) *Ester a Albatros* – *Ester and the Albatross* (under an alias Hana Naglik, JAGA 2004 – award of the Slovak Ministry of Culture for the most beautiful book of the year), *Zloději* – *Thieves* (LCA 2005), *Perokresba* – *Pen-Drawing*

(LCA 2006, Anasoft Litera Award nomination 2006), *Villa Lola* (LCA 2004) and a monodrama *Hry* – *Plays* (Theater Institute Bratislava 2007).

Boris Lenko (accordion/bandoneon, SK) – graduated from the Conservatory in Žilina (with A. Pittner) and VŠMU in Bratislava (M. Szókeová). He began his international career with success at competitions, mostly after winning in Andrezieux-Bouthéon in 1987. In the 1990s he regularly performed at concerts and recorded albums. Lenko is an accomplished musician having classical and contemporary music (including crossover projects such as Požož Sentimental, Phurikane gifa, ALEA, Chassidic Songs, Triango) in his repertoire. He has brought many innovative aspects into accordion repertoire in the Slovak context, mostly when performing pieces of well-known post-war American and European composers (Zorn, Kagel, Lindberg, Klugevsek, Vierk, Berio, Sørensen) or making first performances of new Slovak pieces (Beneš, Zagar, Burlas, Machajdik, Zeljenka, Szeghy, Piaček, Iršai, Burger, Kupkovič). He plays at the festivals of contemporary music (Evenings of New Music, Melos Ethos). In 2001 he was the first accordionist in the history of BHS (Bratislava Music Festival) who had his own feature-length recital. A year later he was the first to include the music of A. Piazzola in his repertoire in Slovakia. In 2001 he founded a chamber ensemble ALEA (accordion, violin, piano, double bass), concentrating on the interpretation of Piazzola's music. Lenko's enchantment with the Argentinean tango lead to the cooperation with P. Breiner in a very successful project Triango in the last few years. He also composes his own music and works as a college lecturer at VŠMU in Bratislava. He has lived in Munich since 2008.

Jozef Lupták (violoncello, SK) – currently one of the most prominent personages in Slovak musical scene, Lupták is a graduate of the Performing Arts College (VŠMU) in Bratislava and the Royal Academy of Music in London (R. Cohen). He has recorded several CDs (including the complete Bach Suites for Solo Cello, the Cello project, which merges visual art and contemporary music inspired by the music of J.S. Bach, premiere recordings of music by V. Godár, a live recording of his recital in London), and has also been at the birth of numerous works by contemporary musicians. Lupták is a co-founder of the Opera Aperta ensemble and is the initiator and artistic director of the Convergence festival. He regularly performs at stages in Europe and overseas and he also leads his own master classes. Besides dedicating himself to classical music, Lupták is also engaged in improvisations and alternative musical projects. He is currently working on a recording of violoncello concerts written for him by five Slovak composers. www.jozefluptak.com

Milan Pafa (violin, SK) – studied at the Ján Levoslav Bella conservatory in Banská Bystrica (P. Strenáček). After finishing continued his studies at the Vienna Universität für Musik und darstellende Kunst and at the Janáček Academy of Music and Performing Arts in Brno (F. Novotný). M. Pafa is a holder of many awards from Slovak and foreign competitions (Concours Moderne Riga, Leoš Janáček Competition in Brno, Bohuslav Martinů Competition, Anglo-Czecho-Slovak Trust London etc.). During his studies he took part in several international master classes (V. Spivakov, S. Yaroshevich, J. Guillou). As a soloist he cooperated with Brno State Philharmonic, Slovak Philharmonic, Slovak Radio Symphonic Orchestra, Kiev Radio Orchestra, St. Petersburg Congress Orchestra, St. Petersburg Philharmonic Orchestra, Capella of St. Petersburg and with conductors like Th. Guschlbauer, A. Chernushenko, D. Švec, P. Gribanov and others. He performed in various European countries, for example Switzerland, France, Russia, Ukraine, Germany, Austria, Malta, etc. In 2009 M. Pafa received the Ludovít Rajter Award. The prize is given by the Musical Center to young personality of Slovak music. Pafa earned the award thanks to his extraordinary interpretation qualities and a unique approach to Slovak music, which has gained more attention through his ravishing performance on podiums both in Slovakia and abroad.

Nora Skuta (piano, SK) – a founding member of the Opera Aperta ensemble, Skuta is one of the most important internationally-active Slovak pianists. She is a coveted chamber and solo player and a zealous performer of contemporary music. Skuta regularly performs at international festivals, currently collaborating with the Österreichisches Ensemble für Neue Musik. In 2006, her CD of John Cage's *Sonatas and Interludes* recorded with the Hevhetia publishing company was well received by both domestic and international critics. The prominent BBC Music Magazine critic Roger Thomas selected the CD into his *1001 Classical Recordings You Must Hear Before You Die*.

Marián Svetlík (violin, SK) – a student of Conservatory in Žilina and Janáček Academy of Music and Performing Arts in Brno. He has also attended numerous domestic and international masterclasses (A. Moravec, M. Jelinek, F. Novotný, S. Yarosevic, B. Henri Van de Velde). As a soloist, Svetlík also performed with the Slovak Sinfonietta of Žilina and the Janáček Academic Orchestra in Brno. He was a member of the Icarus Quartet, with which he won many awards at chamber music competitions. Svetlík was also a member of the Bohdan Warchal Chamber Orchestra. He is currently the concertmaster of the Slovak Radio Symphony Orchestra.

Benjamin Schmid (violin, AT) was born in Vienna and grew up in Salzburg. In 1992 he won the Carl Flesch Competition in London, where he was also awarded the Mozart, the Beethoven- and the Audience Prize. Since then he has

performed on the world's major stages with renowned orchestras such as the Vienna Philharmonic, the Philharmonia Orchestra London, the St. Petersburg Philharmonic, the Concertgebouw Amsterdam under conductors such as Christoph von Dohnanyi, David Zinman, Seiji Ozawa or Ingo Metzmacher.

Probably one of the most versatile of today's violinists Benjamin Schmid combines his qualities as a soloist, the extraordinary broad range of his repertoire – in addition to the usual works he also plays the violin concertos by Hartmann, Gulda, Korngold, Muthspiel, Szymanowski, Lutoslawski and Schönberg – with his remarkable skill in jazz improvisation.

Benjamin Schmid has recorded about 40 CDs and they have received various awards such as the German Record Prize, the Echo Klassik Prize, the Gramophone Editor's Choice and the Strad Selection. He plays on a Stradivari dating from 1731 in about 80 worldwide concerts a year, is professor of violin at the Mozarteum in Salzburg and gives masterclasses in Berne, Switzerland. (www.hkb.bfh.ch). In the summer of 2006 Benjamin Schmid was awarded the International Prize for Art and Culture of the City of Salzburg.

In June 2011 Benjamin Schmid was soloing again with the Vienna Philharmonic Orchestra under Valery Gergiev, this time performing the violin concerto by Paganini/Kreisler. This "SummerNightConcert" was broadcasted on TV worldwide and released on DVD on Deutsche Grammophon.

Several films have been made about Benjamin Schmid which document his exceptional status as a violinist; they have been screened on television throughout the world. Benjamin Schmid lives in Salzburg, Austria, with his wife, the pianist Ariane Haering and their four children.

Ronald Šebesta (clarinet, SK) – passionate promoter of contemporary music, respected player of period music instruments, coveted chamber orchestra player. Šebesta studied at the Conservatory and the Performing Arts College in Bratislava. During his university studies he took a one-year internship at the Conservatoire de Région in Boulogne in France. Since 1993 he has been the first clarinetist of the Slovak Radio Symphonic Orchestra in Bratislava, since 1996 he has been part of Cappella Istropolitana orchestra. Šebesta occasionally performs with Slovak chamber orchestras as a soloist. He was a co-founding member of the VENI ensemble in 1988. His professional interest focuses mainly on chamber music with emphasis on 20th and 21st century music, which is why he co-founded the Opera Aperta chamber ensemble and is also a permanent member of the improvisational ensemble DON@U.com. In 2004 he co-founded LOTZ Trio, which is a trio of period basset horns from the 18th century. Together they recorded two successful CDs with the music of Juraj Družický and compositions of contemporary Slovak composers (Hevheta, Hudobný fond). Since 2002 he teaches clarinet at the Performing Arts College in Bratislava, where he finished his PhD. In 2007, specializing in clarinet sonority.

Eva Šušková (soprano, SK) – graduated from the Academy of Performing Arts in Bratislava, where she studied singing under Prof. Viktória Stracenská. She is currently working on her PhD under Prof. Peter Mikuláš. Along with her studies, teaching and organisation of music events she is emerging as one of leading personalities of the music life. She has performed important roles (Tatyana, Desdemona and Fiordiligi) in opera houses both in Slovakia and abroad. She has participated in the staging and recording of Hummel's opera *Mathilde de Guise* and the premiering of six original Slovak operas. Her relationship towards Slovak music is reflected in the number of premieres, reconstructions and modern performances of earlier compositions, as well as works dedicated to her. Her extensive repertoire is covering works by Stravinsky, G. Benjamin, Kurtág, Berio, Ravel, Bartók, Jarrell, Kagel, Tavener and others. Most recently, she has worked on Schoenberg's monodrama *Pierrot Lunaire, Op. 21*. She has performed at many European festivals (Gaida, Prague Premieres, Bratislava Music Festival, Melos-Ethos, Zemplén Festival, Convergence, etc.) and carried out several recordings (Brilliant Classics, CPO, Dynamic, Slovak Radio, Music Fund, Diskant) and independent projects (secretVOICE, Concerts in the Countryside) with orchestras and ensembles such as Prague Modern, Quasars Ensemble, Solamente naturali, Janáček Philharmonic Ostrava, The Slovak Philharmonic, Slovak Radio Symphonic Orchestra and many others.

Peter Vrbinčík (viola, SK) – a native of Orava (north Slovakia region), studied viola at the Conservatory in Žilina (J. Glasnák) and at the Academy of Performing Arts in Bratislava (J. Hošek). After his studies in Bratislava was visiting student at the Hochschule für Musik und darstellende Kunst in Vienna in the classroom of Thomas Kakuska (Alban Berg Quartet). During his studies he was a member of the Gustav Mahler Jugend Orchester, The Youth Orchestra of United Europe (Claudio Abbado), France Youth Orchestra (Emmanuel Krivine), participated in master classes in Bollerup (Sweden), master classes of Joseph Kodoušek in Perugia and of Siegfried Palm. In years 1989–1993 he was a member of the Slovak Philharmonic Orchestra, since 1987 a member of the ensemble of the current music VENI, until 2003 acting as first violist of the Chamber Orchestra of Bratislava – Cappella Istropolitana. He was performing as a soloist at the Bratislava music festival, also with the Slovak Radio Orchestra, Cappella Istropolitana, and Slovak Chamber Orchestra. P. Vrbinčík is currently director of the Private Music School Jablonové, (western Slovakia region), which was founded in 2004, also working in the private agency Vatel and is acting as a free artist mostly in the field of baroque music with the ensembles Solamente Naturali, Musica Aeterna, Haydn Sinfonietta Wien.

The Hilliard Ensemble (UK) – Unrivalled for its formidable reputation in the fields of both early and new music, The Hilliard Ensemble is one of the world's finest vocal chamber groups. Its distinctive style and highly developed musicianship engage the listener as much in medieval and renaissance repertoire as in works specially written by living composers. The group's standing as an early music ensemble dates from the 1980s with its series of successful recordings for EMI (many of which have now been re-released on Virgin) and its own mail-order record label hilliard LIVE, now available on the Coro label; but from the start it has paid equal attention to new music. The 1988 recording of Arvo Pärt's *Passio* began a fruitful relationship with both Pärt and the Munich-based record company ECM, and was followed by their recording of Pärt's *Litany*. The group has recently commissioned other composers from the Baltic States, including Veljo Tormis and Erkki-Sven Tüür, adding to a rich repertoire of new music from Gavin Bryars, Heinz Holliger, John Casken, James MacMillan, Elena Firsova and many others. In addition to many a cappella discs, collaborations for ECM include most notably *Officium* and *Mnemosyne* with the Norwegian saxophonist Jan Garbarek, a partnership which continues to develop and renew itself, and *Morimur* with the German Baroque violinist Christoph Poppen and soprano Monika Mauch. Based on the research of Prof. Helga Thoene, this is a unique interweaving of Bach's *Partita in D minor for solo violin* with a selection of Chorale verses crowned by the epic *Ciaccona*, in which instrumentalist and vocalists are united. The group continues in its quest to forge relationships with living composers, often in an orchestral context. In 1999, they premiered *Miroirs des Temps* by Unsuk Chin with the London Philharmonic Orchestra and Kent Nagano. In the same year, James MacMillan's *Quickening*, commissioned jointly by the BBC and the Philadelphia Orchestra, was premiered at the BBC Proms. With Lorin Maazel and the New York Philharmonic, they performed the world premiere of Stephen Hartke's 3rd Symphony and they recently collaborated with the Munich Chamber Orchestra with a new work by Erkki-Sven Tüür. In 2007 they joined forces with the Dresden Philharmonic Orchestra to premiere *Nunc Dimittis* by the Russian composer Alexander Raskatov, also recording this for ECM. A new development for the group began in August 2008 with the premiere at the Edinburgh International Festival of a music theatre project written by Heiner Goebbels in a production by the Théâtre Vidy, Lausanne: *I went to the house but did not enter*. This has subsequently been presented throughout Europe and the US. With the release of their third collaboration with Jan Garbarek on the ECM label, *Officium Novum*, the group continues to tour extensively in Europe. The composer Alexander Raskatov features highly in their planning as does a new work by Nico Muhly, which they will tour with the viol group Fretwork. www.hilliardensemble.demon.co.uk

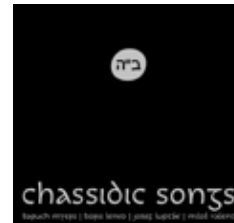
POČAS FESTIVALU SI MÔŽETE KÚPIŤ
CD TITULY ÚČINKUJÚCICH |
YOU CAN BUY CD's OF ARTISTS
PERFORMING ON FESTIVAL

VENI ensemble (SK) – was founded in 1987 by several enthusiasts, students of composition and performers from the Academy of Music and Drama in Bratislava who shared a common desire to express their own opinions through corresponding music. VENI ensemble is an open group of musicians. The core of the ensemble consists of several permanent members who invite others to collaborate in specific projects (throughout its 20-year existence the ensemble worked with over 180 Slovak and international musicians). The group's main activities are concert appearances at national and international festivals of contemporary music. In addition, the group sporadically records for broadcasting companies at home and abroad. Between 1990 and 2005 VENI ensemble recorded a debut LP, two profile CDs and contributed to three other CDs. In 2008 Hevhetia released the CD Bratislava with pieces commissioned from Richard Ayres, Tomáš Boroš, Allison Cameron, Daniel Matej, and Christian Wolff. The group collaborated with many important figures of today (Amadinda Percussion Group, Jozef Baán, Tonino Battista, Hugh Davies, David Dramm, Hilary Jeffery, Magdaléna Kožená, Marián Lejava, Jana Levitová, OVER4tea, Anton Popovič, Zoltán Rácz, Jon Rose and others). VENI ensemble's repertoire is based on works by composers working with and around the group, by young composers from abroad whose music is closely related, and by 20th-century composers who served as father figures for members of the group (especially Ives, Varèse, Scelsi, Cage, Xenakis, Brown, Feldman, Riley, etc.). Part of the group's repertoire originates in direct association with many important composers of today (Louis Andriessen, Richard Ayres, Gavin Bryars, Martin Burlas, Allison Cameron, Hugh Davies, David Dramm, Christopher Fox, Peter Graham, Hilary Jeffery, Zygmunt Krauze, Chris Newman, Steve Reich, Elliott Sharp, James Tenney, Christian Wolff and others).

studEND.doc (SK) – a group of students (and teachers) at VŠMU which was first formed in 2005, within the Study of 20. and 21. century music repertoire class, in a sense still fades away and forms itself again. It fades away towards the end of the school year, and newly forms itself as classes begin again. Therefore, the performers and the program changes according to what students attend the classes. We've seen some (former) students come back to the group even though they are not in the classes anymore. Occasionally, there are also musicians who come from the outside and who join the group from their own initiative. A hybrid of school activity and a more lasting platform begins to form for young people, who have the desire to step beyond the average offer of the Slovak music schools and want to invest their time and energy into the arts, which they don't learn much about during their studies. Since 2010, many current and past students have been part of an international educational movement, initiated by key members of the VENI ensemble,

which is coming to be known as the VENI ACADEMY here. The establishment of a group of students (and teachers) which functions as a natural space for the study of selected 20. and 21. century music as part of the music classes will bring an increased interest in this part of music culture and will strengthen the understanding of an artist's calling in every time period to live to the fullest, "here and now" and not (only) "then and there." The concert at this year's "Konvergenec" will be a performance of the program of the last school year, when graphics, verbal and other "open" scores from Milan Adamčiak were part of it. DANIEL MATEJ

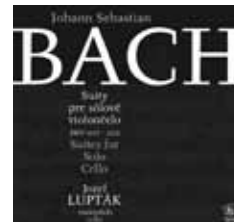
Quasars Ensemble (SK) – is a chamber ensemble founded in 2008 by a composer Ivan Buffa for the purpose of meeting the interpreting idea that he shared with the musicians of his generation. Since then the ensemble has presented itself in Slovakia as well as abroad and performed works of world literature as well as works of Slovak composers. Quasars Ensemble is the first in Slovakia to interpret the pieces of authors such as T. Murail, M. Jarrell, S. Sciarrino, B. Sørensen or G. Grisey. The priorities of the ensemble include the confrontation between repertoire of the Baroque, Classical and Romantic period and the compositions that are fairly new as well as the presentation of major orchestral works of the 20th century. The dramaturgical concept of concerts prefers programmatic unity of compositions; enough space is given to young author's compositions. The ensemble regularly takes part in festivals and concerts in Germany (Ost-West Podium Kassel, Villa Concordia Bamberg), Austria, Switzerland, Portugal (Musica Viva Lisbon, Festivals de Outono Aveiro), the Czech Republic (Forfest Kroměříž, Ostrava Days, The Four Seasons Ostrava, St. Wenceslas Music Festival Ostrava), Poland (Krakow Composers Festival), Hungary (Arcus Temporum), Bulgaria (Varna Summer International Music Festival). Besides taking part in the most significant festivals and subscriber concerts the ensemble holds its own concert cycles in Bratislava and other towns all over Slovakia as well as the festival project Quasars Ensemble & Košice. Numerous records made for the publisher HEVHETIA formed a CD called *Contemporary Reflections*, containing pieces of contemporary world and slovak composers. Another CD was published on the occasion of the 100th anniversary of G. Mahler's death with the soloist P. Noskaiová, presenting confrontation between the symphonic compositions by G. Mahler, C. Debussy in chamber arrangement by A. Schönberg and the songs by A. Albrecht. The profile records by V. Bokes or L. Borzik were carried out by Music Fund. Quasars Ensemble was awarded a grant, thus in 2012 it was one of residential chamber ensembles at Darmstadt International Summer Courses for New Music.



CHASSIDIC SONGS

B. MYRES
B. LENKO,
J. LUPTÁK
M. VALENT

Konvergenec 2010



J. s. BACH SUITY PRE SÓLOVÉ VOLONČELO

J. LUPTÁK

Porta libri 2001



CELLO IN LONDON RECITÁL | LIVE AT ST. JOHN'S SMITH SQUARE

Hudobné centrum 2005



HOMO HARMONICUS RECITÁL |

BORIS LENKO

Pavlik Records, 2011



ISCM WORLD NEW MUSIC DAYS 2013

7. – 16. NOVEMBER 2013

KOŠICE / BRATISLAVA / VIEDEŇ

ISCM
WORLD
MUSIC
DAYS 2013



IGNM
ISCM
SIMC
Internationale Gesellschaft
für Neue Musik



hudobné entrum
MUSIC CENTRE SLOVAKIA



kon
ver
gen
cie

MUSIC
FOR YOUNG & TEENS

VENI
BRATISLAVA

 Pentapolitana



QUASARS ENSEMBLE NA FESTIVALE ARCUS TEMPORUM 2012
FOTO | ANDREJ ŠUBA

NÁŠ PARTNERSKÝ FESTIVAL | OUR ASSOCIATE FESTIVAL

ARCUS TEMPORUM

Festival **Arcus Temporum v Pannonhalme** – nadväzujúc na jedno z najdôležitejších posaní svojho organizátora, arcipáštva v Pannonhalme – si kladie za cieľ vytvárať priestor na stretnutia rozličných období a kultúr (arcus temporum znamená „klenby času“).

Arcus Temporum vznikol v roku 2002 a každý rok predstavuje dvojportrét významných skladateľov z rozličných období (J. Haydn – S. Gubajdulina, W. A. Mozart – S. Sciarrino, F. Schubert – V. Silvestrov, P. I. Čajkovskij – B. Sørensen, J. S. Bach – G. Kančeli), ktorý je uvádzaný v prítomnosti pozvaného skladateľa poprednými hudobníkmi z Maďarska a ďalších krajín (vrátane G. Kremera, A. Ľubimova, D. Ránkiho, G. Csloga, A. Kellera, M. Perényiho, E. Mosera, J. Luptáka alebo Cikada Ensemble).

Vystúpenia sa odohrávajú v unikátnych priestoroch tisícročného benediktínskeho kláštora. Festival okrem hudby pri-náša aj iné podujatia z oblasti neverbálneho vizuálneho umenia: tanečné divadlo, výtvarné umenie, inštalácie, experimentálny film (medzi inými Cie Pal Frenak, Cindy Van Acker, Christian Rizzo, Balázs Kicsiny, Ilona Lovas, János Megyik).

Festival v Pannonhalme (130 kilometrov od Viedne a Budapešti a iba 90 kilometrov od Bratislavy) je výnimočnou príležitosťou na vytvorenie spoločenstva pre publikum v tomto regióne bez ohľadu na vek, jazyk alebo národnosť.

Arcus Temporum Art Festival of Pannonhalma – following one of the most important vocations of its organizer, Arch-abbey of Pannonhalma – aims to be a scene of encounter of different ages and cultures ('arcus temporum' means: arches of time).

Founded in 2002, Arcus Temporum presents each year a double-portrait of important composers from different periods (Haydn – Gubaidulina, Mozart – Sciarrino, Schubert – Silvestrov, Tchaikovsky – Sørensen, Bach – Kancheli) performed in the presence of the invited composer by leading musicians from Hungary and abroad (including G. Kremer, A. Lubimov, D. Ránki, G. Csalog, A. Keller, M. Perényi, E. Moser, J. Lupták and Cikada Ensemble).

Staging in unique spaces in the thousand year old Benedictine monastery, the festival also produces various events in the field of non-verbal visual art: dance theatre, fine art, installation art, experimental motion picture (Cie Pal Frenak, Cindy Van Acker, Christian Rizzo, Balázs Kicsiny, Ilona Lovas, János Megyik amongst others).

The Pannonhalma festival (either 130 km to Vienna and Budapest, and only 90 to Bratislava) is a real possibility of communion for regional audience, regardless of age, language or nationality.

HORY MAJÚ HUDBU PRE TÝCH KTORÍ POČÚVAJÚ... AJ TICHO JE HUDBA A POHYB JE RADOŠŤ
MOUNTAINS HAVE MUSIC FOR THOSE WHO LISTEN ... EVEN SILENCE IS MUSIC AND MOVEMENT IS A JOY

NaturFit-to je aktívna dovolenka v Západných Tatrách pod vedením profesionálneho trénera. Oddychujte v čarovnej drevenici s výhľadom, ktorý berie dych a načerpajte energiu v zdravom prírodnom prostredí slovenských hôr.

NaturFit-it is an active holiday in the Western Tatras under the guidance of professional trainer.

Relax in the picturesque chalet with a view that takes your breath away and recharge your energy in a healthy natural environment of the Slovak mountains.

NATURFIT – ZAŽITE NEZAŽITÉ | NATURFIT – EXPERIENCE SOMETHING SPECIAL



WWW.NATURFIT.SK | 0915 176 641 | INFO@NATURFIT.SK

ŠPECIÁLNE POĎAKOVANIE | SPECIAL THANKS TO

Ján Orlovský | tím DESIGN FACTORY | Štefan Bibeň
Lenka Surotchak | vinárstvo Terra Parna
a festivalovému tímu



TÍM FESTIVALU | THE FESTIVAL TEAM

Jozef Lupták | Lea Majerčáková |
Andrej Šuba | Adrian Rajter | Mária Machajdíkova
Zuzana Čičelová | Ivica Ondrušová

UMELECKÝ RIADITEĽ | ARTISTIC DIRECTOR

Jozef Lupták

DRAMATURGIA | PROGRAM

Jozef Lupták

ďakujem za podnetné rady a nápady
Igorovi Karškovi | Adrianovi Rajterovi |
Andrejovi Šubovi | Danielovi Matejovi

ZOSTAVOVATEĽ BULLETINU | BULLETIN EDITOR

Andrej Šuba | Adrian Rajter

PREKLADY | TRANSLATION

Adriana Komorníková | Anna Rausová

JAZYKOVÁ KOREKTÚRA | PROOFREADING

Eva Planková | Peter Motyčka

GRAFICKÝ DIZAJN FESTIVALU | FESTIVAL DESIGN

Zuzana Čičelová | Karol Trnovský

FOTOGRAFIE | PHOTOGRAPHY

Jarmila Uhlíková | Daniel Nagaj |
Rudo Jandel | archív festivalu

ZVUKOVÝ MAJSTER | SOUND ENGINEER

Roman Laščiak

SVETELNÁ TECHNIKA | LIGHTING

Martin Kupčo

WEBMASTER | WEBMASTER

we are VESPER s.r.o.

WWW.KONVERGENCIE.SK

MEDIÁLNI PARTNERI | MEDIA PARTNERS

hudobný život .týždeň

:RÁDIO_FM

:RÁDIO DEVÍN

in.ba

PORT.sk
kiná tv divadlá

WWW.CITYLIFE.SK ČO SA DEJE
V BRATISLAVE
A OKOLÍ

Webnoviny.sk

